

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 169-400, 360-400

A szerkesztési és kiadási a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l o i n i r e k

1964. június 25.

bb 1. befejezés előtt a lakóbizottsági választások - mintegy tizen-
négyezer bizottságot már újjáválasztottak

i n i t m v m z s

1964. június 25.

július első napjaiban fővárosszerte befejeződik a lakóbizott-
ságok újjáválasztása. április közepétől mostanáig budapesten mint-
egy háromezer lakógyűlést tartottak, s ezeken a lakóbizottságoknak
95 százalékát - körülbelül 14.000 bizottságot - választották újjá.
néhány kerületben, így újpesten, pestlőrincen már befejeződtek a
választások. a tapasztalatok szerint a következő négy évben lényege-
sen megfiatalított lakóbizottsági szervezet segíti majd a tanácsok
munkáját. a jelentések szerint ugyanis a megválasztott lakóbizott-
ságok tagjainak többsége 40 éven aluli. érdekes, hogy jónéhány kerü-
letben nőtt a férfiak aránya is az új bizottságokban.

az újjáválasztott lakóbizottságok munkája az eddigiekhez képest
sok tekintetben megváltozik. korábban például a bizottság elnökének,
vagy helyettesének a legtöbb munkát a sokféle igazolás kiállítás,
különböző okmányok aláírása adta. a jövőben az aláírások számát
csökkentik, s a lakóbizottságok nagyobb figyelmet fordíthatnak majd
elsőrendű feladataikra; a lakóházak rendjének biztosítására, a szoci-
alista együttélés szabályainak betartatására.

a lakóbizottságok működését egyébként a fővárosi tanács nemrég
alkotott rendelete részletesen szabályozza. ebben intézkedik arról
is, hogy a lakógyűlés a lakóbizottságot, vagy annak egyes tag-
jait visszahívhatja, ha feladatukat nem látják el megfelelően. ugyan-
akkor kettős jogvédelmet is biztosítanak a lakóbizottságnak. a fő-
városi főügyészség állásfoglalása szerint például, ha valaki a lakó-
bizottság elnökét, vagy tagjait rágalmazza, vagy ellenük becsület-
sértést követ el, az ügyész közérdekből jogosult a vád képviselésére.

/mti/

le

bb 2. cinkék tanyája lett a batorligeti rezervátum

vid ká sk vm

1964. június 25.

a jégkorszak növény-és állatvilágának emlékeit őrző batorligeti rezervátum a cinkék tanyája lett. korábban elkerülték ezt a tájat az éneklő madarak, de amióta 40, fából készült fészkeköt helyeztek el a fákon, madárdaltól hangos a kert. egy-egy cinkefészkekben négy-öt kis fióka nevelkedett fel./mti/

bb 3. „Ármány és szerelem,, „ az igaz,, cyrano de bergerac,, és a „madarász,, - a városmajori szabadtéri színpad júliusi programján

i fe/tr vm fm

1964. június 25.

a városmajori szabadtéri színpadon júliusban három vidéki színház mutatkozik be a budapesti közönségnek. a szolnoki színház július 3-án és 4-én Schiller: „Ármány és szerelem,, című háromfelvonásos drámájával jelentkezik a színházi napokon. a győri Kisfaludy színház zenés vígjátékot mutat be: király dezső - vécsey ernő „ az igaz,, című szórakoztató darabját. ugyancsak a győri előadásában látatja a közönség rostand: „Cyrano de Bergerac,, című romantikus drámáját. a júliusi műsort a kecskeméti katonai József színház vendégjátéka zárja. két estén mutatják be Zeller: „Madarász,, című nagyoperettjét./mti/

bb 4. öt szovjet színész játszik az „Igy jöttem,, című új magyar filmben - befejezéshez közeledik a forgatás

i s gg vm fm

1964. június 25.

az elmúlt évben nagy sikerrel bemutatott „Oldás és kötés,, fiatal rendezője, Jancsó Miklós, a napokban befejezi második játékfilmjének forgatását. ezuttal Vadász Imre és Hernádi Gyula forgatókönyvét viszi filmre „Igy jöttem,, címmel. az érdekes történet 1945 tavaszán, a második világháború utolsó napjaiban játszódik.

a felvételek nagy részét a Dunántúlon forgatták, többek között Győrszentmártonban, Majk-Pannonhalmán és Öskön. Jelenleg az Adony és Pusztaszabolcs között levő halgazdaságban „ütött tanyát,, a forgatócsoport. itt veszik filmszalagra - 450 statisztá közreműködésével - a fogolytáborban játszódó jeleneteket.
/folyt.köv./

-2-

/bb 4. öt szovjet.....1/folyt./vm

a felvételeket somló Tamás operatőr rögzíti filmszalagra. a film két főszerepét Kozák András, a színház-és filmművészeti főiskola hallgatója és Szergej Nyikonyenko fiatal szovjet színész játssza, aki most végezte a főiskolát. a 23 éves színésznek, aki Geraszimovnak, a híres rendezőnek a tanítványa, ez az első főszerepe. eddig csak kisebb filmszerepeket játszott. a filmben még négy szovjet filmszínész - Georgij Szklanszkij, Sztanyiszlav Szokolov, Ivan Szolovjov és Szergej Csekmarjov - játszik./mti/

bb 6. az irodaszerből sikkasztott - másfél évi szabadságvesztésre ítélték

i bc sk vm zs

1964. június 25.

Amazov Sándorné, a közép-dunavölgyi vízügyi igazgatóság anyagkezelője megbízás alapján irodaszer beszerzésével is foglalkozott és e célból elszámolásra pénzt vett fel. kinasználta az ellenőrzés hiányosságait s a készpénzvásárlási jegyzékeket meghamisítva nagyobb összegeket számolt el. a visszaélések leplezésére a nyilvántartásokat is meghamisította: 74 készpénzvásárlási jegyzék meghamisításával csaknem 10.000 forintot vett fel jogtalanul. leleplezése után a lakásán nagyobb mennyiségű olyan irodaszert találtak, amelyet a raktárból lopott el.

a fővárosi bíróság Amazov Sándornét sikkasztásért és csalásért jogerősen egy évi és hat hónapi szabadságvesztésre ítélte./mti/

bb 5. trópusi napok - délszaki virágzás szegeden

vid ká tr vm

1964. június 25.

a kiadós esőzések után meleg napok köszöntöttek Szegedre, a napfény városára. a párás, trópusi melegben délszaki virágok bontogatják szirmaikat a József Attila Tudományegyetem botanikus kertjében. sok látogatót vonz egy mexikói agave: az egy méternél alacsonyabb keménylombu növény három méter hosszúságú virágzatát hajtja. a negyven éves agave szírbontása azért számít ritka érdekességnek, mert csak egy ízben hoz virágot, majd elpusztul. az agave „haty-tyudala,, után viszont számtalan sarjat, rügyet nevel, ami lehetőséget nyújt a továbbszaporításra.

/folyt.köv./

-3-

/bb 5. trópusi.....1.folyt./vm

a kert legpáradusabb részén, a tünderrózsás disztó mellett meghozták idei első virágukat a tigrisfoltos orchideák, kellemes, átható illatukkal ötven- hatvan méterre elárulva rejtekhelyüket, fűzfaágakon függőkosarakban helyezték el a braziliában és mexikóban honos virágokat, amelyek pompázásában csaknem egy hónapig gyönyörködhetnek az arborétum vendégei./mti/

bb 7. gazdag termést ígérnek az „illatos földek”, a nyírségben
vid ká sk vm 1964. június 25.

hazánk egyik legnagyobb gyógynövénytermelő vidékén, a nyírségben gazdag termést ígérnek az „illatos földek”, különösen a nagyhalász környékén meghonosodott borsmenta fejlődik szépen a csapadékos időjárásban. a növény magassága már eléri a harminc centimétert, s az illatából ítélve magas lesz az olajtartalma is. a mentatáblák illata két-három kilométerre is érezhető. a nagyhalászi petőfi termelőszövetkezet holdanként 30 mázsa szárászlevél termésre számít: az idén csaknem 20 vagon „illatos levelet”, szednek le és szállítanak a gyógyszergyárakba./mti/

/-4-

bb 8. öt országból érkeznek tanárok a pedagógusok nyelvi továbbképző tanfolyamainak vezetésére

i vt/gg-lm zs

1964. június 25.

az országos pedagógiai intézet június 29 és július 11 között orosz, német, angol, francia és szerb-horvát nyelvből tanfolyamot rendez az idegen nyelvű szakos pedagógusoknak. a már hagyományos nyári tanfolyamok vezetésére öt országból mintegy 70 szaktanár érkezik hazánkba.

a fővárosban és vidéken sorra kerülő továbbképzésen csaknem 900 általános, illetve középiskolai tanár vesz részt. az angol- és francia tanfolyamokat budapesten, a többi vidéki városokban, baján, pécsen, győrött, nagykanizsán, egerben, sárospatakon, nyíregyházán, kecskeméten, békéscsabán, hódmezővásárhelyen, székesfehérvárott és szolnokon tartják. július 6-án ezenkívül két, ugynevezett nyelvi tábor is nyílik: pécsen a középiskolai angol-szakos, esztergom-kenyérmezőn pedig franciaszakos tanároknak - szintén külföldről érkező vendég-előadókkal.

a középiskolai fizika-tanároknak budapesten és szegeden rendeznek tanfolyamot június 29-július 11 között, s ugyanebben az időpontban tartják a továbbképző tanfolyamokat az ipari és mezőgazdasági gyakorlati foglalkozást vezető általános iskolai pedagógusoknak 16 vidéki városban. az idegen-nyelvi és a többi továbbképző tanfolyamnak együttesen csaknem két és félezer hallgatója lesz./mti/

bb 9. szótárak - két és negyedmillió példányban

i ms/gg-lm zs

1964. június 25.

az akadémiai kiadó az elmúlt nem egészen másfél évtizedben 128-féle szótárt jelentetett meg, összesen 186 kiadásban. a szótárak példányszáma meghaladja a két és egy negyed milliót. a szótár-irodalom szinte minden műfaja képviselve van köztük, a tudósok, szakemberek, fordítók munkáját elősegítő nagy-és kézisztáraktól, szaksztáraktól az iskolai szótárakon át a zsebvágható praktikus kis utiszótárakig. a szótárak 19 nyelvterülettel kapcsolják össze a szakembereket, az érdeklődő közönséget és a tanulókat. az eddigi legnagyobb és legteljesebb munka, a magyar-orosz nagyszótár a napokban hagyta el a sajtót. a következő időben gyors egymásutánban jelennek majd meg különböző nyelvű és típusú szótárak, ugyancsak ebben az évben a könyvesboltokba kerül a kiadó kétszázadik szótára./mti/

08.05/a

10¹⁰ NK

- 5 -

mk

bb. 10. juhász gyula -kéziratok egy ujvidéki archivumban

vid/j/a/hk

1964. június 25.

dr. csongor győző szegedi muzeológus a közelmúltban jugoszláviában járt, s az egyik ujvidéki archivumban sok érdekes magyar vonatkozású iratra bukkant. lugosi dőme egykori szegedi ügyvéd, színház-és helytörténész ott őrzött hagyatékában juhász gyula sajátkezűleg írt 13 versének kéziratát találta meg. e kéziratok között van juhász gyula egyik- eddig ismeretlen - versfordítása. a német nyelvű vers, amely 1840-ben íródott, egressy gábor társulatának akkori szegedi vendégjátékát köszöntötte. szerzője még ismeretlen a kutatók előtt. a verset juhász gyula valószínűleg lugosi dőme szegedi színházi lapja részére az 1920-as években fordította le, mert e lap annakidején rendszeresen közölte juhász gyula írásait.

a költő most megtalált többi kézírata elsősorban az irodalomkutatók számára lehet értékes, mert a szövegek némileg eltérnek a juhász gyula verseinek kritikai kiadásában közölt versektől. a „lassan bucsuzom„ kezdetű vers például a költő kezeirásával várnay jankának van dedikálva, holott a kritikai kiadás jegyzetei szerint az eredetileg anna-versként íródott./mti/

--

bb. 13. magyarországot felvették a nemzetközi völgyzárógát egyesületbe

i/sb/tm/a/cz

1964. június 25.

a nemzetközi völgyzárógát egyesület végrehajtó bizottsága egyhangú szavazattal felvette magyarországot az egyesület tagjai közé. az 52 országot képviselő nemzetközi egyesület magyar bizottságának elnöke, dr. kertai ede, az országos vízügyi főigazgatóság főosztályvezetője; a bizottság titkára, krempels tiber főmérnök. az alapszabályok értelmében a völgyzárógátak tervezésének, építésének és fenntartásának fejlesztését, a legjobb tapasztalatok széleskörű átadását segíti a nemzetközi egyesület. ezt a támogatást magyarország most különösen jól hasznosíthatja, mert az öntözés és a vízellátás bővítésére 1965-ig csaknem 50 millió, a harmadik ötéves tervben pedig mintegy 120 millió köbméter víz összegyűjtésére alkalmas víztárolót kell építeni az országban./mti/

--

8.10/a

10¹⁰

JK

- 6 -

JK

bb 16. gimnaziumi padból a katedrára

vid j szb fm

1964. június 25.

a törökszentmiklósi gimnázium pedagógiai osztályának padjait a tanév végén 39 végzős diák hagyta el. négy év alatt az általános tantárgyak mellett, kiemelt óraszámmal a magyar és az orosz nyelv, valamint a matematika-kémia oktatását sajátították el. átlagos tanulmányi eredményük: 4.43 volt. közülük hatan az egyetem nappali tagozatára jelentkeztek, egy ösztöndíjasként a szovjetunióban folytatja tanulmányait, a többiek pedig az iskolalapad után a katedrát foglalják el. az általános iskolákban tanító ifjú nevelők levelező úton szerzik meg a szaktanári képesítést. /mti/

--

bb 17. tájelőadásokon a homokmégyi bábosok

vid j szb fm

1964. június 25.

bács-kiskun megye homokmégy községében - a híres népitánc-kultúra mellett - a bábszínháziást is meghonosították. a falu művelődési otthonában működő bábosok ügyességben vetekszenek a városi bábszínházakkal. a kicsinyek falusi „színháza„ ezen a nyáron a helybeli előadásokon kívül a környező községekben is bemutatkozik. ezenkívül több tanyaközpontban, illetve szállás-településeken - így például hillyén, alsó-mégyen és halomszálláson is - tartanak bábműsorokat az otthon vakációzó gyerekeknek. /mti/

--

bb 18. emlékalbum nyiregyháza felszabadulásának 20. évfordulójára

vid j szb fm

1964. június 25.

nyiregyháza felszabadulásának 20. évfordulójára a szabolicszatmár megyei könyvtár módszertani csoportja emlékalbumot jelent meg, amelyben a város fejlődését dokumentáló cikkeket, képeket adják közre. a kiadványhoz az illusztrációkat huszár istván festőművész készítte. /mti/

--

8.5

8.15/a

10¹⁰ JK

- 7 -

JK

bb. 11. a nemzeti színház az új évadot már a nagymező utcai épületben kezdi - az építők másfél hónappal hozták előbbre a munka átadásának határidejét

i/sb/tm/a/cz

1964. június 25.

a nemzeti színház társulatának ideiglenes otthonában, a nagymező utcai volt petőfi színház épületében már csaknem három hónapja dolgozik a 45-ös építőipari vállalat. nehezen ér a munka végére, mert kiderült, hogy a korábbi tervekben ki-maradtak fontos feladatok, az épület elektromos hálózatának és nézőtéri almenyezetének kicserélése, valamint a helyiségek általános tatarozása volt az első megbízás. később a központi-fűtés berendezéseinek javítására, valamint a zsinórpádlás föl-lötti fából ácsolt tetőszerkezetek kicserélésére újabb megren-delést kaptak. most pedig az a kívánság, hogy ha már ennyi munkát elvégeznek, akkor ne maradjon rendbehozatlanul a színház feletti lakott épületrész sem. így tehát az egész lakóház hom-lokzatát és udvarát is tatarozni kell.

a kibővült feladatok ellenére is az építési határidő megrövidítését kérték a nemzeti színház vezetői, mert ha a szerző-désnek megfelelően csak december 1-én kapják meg a nagymező ut-cai épületet, akkor a Blaha Lujza téri régi otthonukban kell megkezdeni a színházi évadot. így a két színháznak külön elkészítendő díszletek munkálatai drágítanak és megnehezítik az átköl-tőzködést. ezért a művelődésügyi és az építésügyi minisztérium tárcaközi operatív bizottsága most másfél hónappal módosította, vagyis október 15-re hozta előbbre az építés határidejét. az építkezéseket viszont országszerte kevés a munkaerő. a nemzeti színház műszaki gárdája azonban szerelőket és építési szakembereket kölcsönöz a nagymező utcai színház építőinek. a nemzetinek mintegy 40 szakembere dolgozik majd két-három héten át az építkezésen. a segítség viszonzásául a 45-ös építőipari vállalat dolgozói elhatározták, hogy tovább csökkentik a határidőt. a közös összefogással úgy akarnak dolgozni, hogy szeptember köze-pére befejezzék a munkát és a nemzeti színház művészei október elején már a tatarozott, nagymező utcai épületben kezdhessék meg az új színházi évadot./mti/

--

bb. 14. naponta egy vikendház

vid/lk/a/cz

1964. június 25.

a dunaujvárosi épületelemgyár hétvégi üdülőházait, amelye-
ket héjbetonból egybeöntve gyártanak, országszerte megkedvelték.
/ folyt.köv./

8.25/a

10² 18

- 8 -

ML

bb. 14./ naponta..... folyt. /a

korábban hetenként két-három vikendházat készítettek. júniustól kezdve azonban naponta egy-egy formás kis üdülőház „épül”, az üzemben. legutóbb a somogy megyei idegenforgalmi hivatalnak, a közép-dunántúli vízügyi igazgatóságnak szállítottak előregyár-tott vikendházakat. legutóbb tárgyaltak arról, hogy budapesten, a római -parton is dunaujvárosi beton vikendházakat állítsanak fel.
/mti/

--

bb. 12. több mint negyedmilliárd forint az iskolák nyári tataro-zására

i/vid/vt/gg/a/hk

1964. június 25.

az alsó-és középfokú oktatási intézmények nyári felújítására, tatarozására az idén országosan több mint 250 millió forintot irányoztak elő a tanácsok. a tatarozási munkálatokat sokhelyütt már meg is kezdték az építők, hogy a szeptemberi tanévkezdésre új köntösbe öltöztetett iskolák, megszépített, rendbehozott tan-termek várják a diákokat.

zala megyében az általános iskolák egy részében munkához lát-tak a kőművesek, a lakatosok, az asztalosok és a festők, a szünetidőben összesen 280 oktatási intézményt újítanak fel. szabolcs-szatmár megyében mintegy 13 millió forintot költenek az iskola-tatarozásokra. kállósemjénben egy volt kistélyt tanyasi kollégiummá alakítanak át. nagydoboson pedig két egykori kastélyépületben nevelőotthont rendeznek be. a megye lakói egyébként csaknem három-millió forint értékű társadalmi munkával járulnak hozzá a tataro-zásokhoz.

somogy megyében az általános-és középiskolák rendbehozatalára 5,5 millió forintot költenek. a pénzből a tervek szerint 18 tanintézet épületét fiatalítják meg. az előirányzatok között szere-pel a hetesi általános iskola teljes felújítása is, erre egymillió forintot szánnak./mti/

--

bb. 15. új, nagylevelű vörösherefajtát szaporítanak el vas megyében

vid/ká/tr/a/la

1964. június 25.

az országos agrobotanikai intézet táplánszentkereszti telepén, új ugynevezett tetraploid vörösherefajtát állítottak elő. ennek a fajtának előnye, hogy nagy levelű, erőteljesen fejlődő és több fehérjét tartalmaz, mint az eddigi termelt fajták. a tetraploid vöröshere szaporítása nem okoz különösebb nehézséget, lénye-ges feltétel azonban, hogy a közelében ne legyen diploid vörös-
here táblya. a kísérleti telep az idén már harminc mázsa magot ad szaporításra, s ezzel a mennyiséggel 1 000 hold területet le-het bevetni. az új vörösherefajta szaporítására több vas megyei termelőszövetkezet vállalkozott./mti/

8.35/a

10.11

--
- 9 -

ML

bb 19. műanyag kalap a kandelábereken

1 hbj/gg-lm vg

1964. június 25.

az erzsébet-híd környéke körül az elektromos művek megkezdte az újszerű közvilágítás kialakítását. egyelőre a híd mindkét oldalán, a hidfők körül, továbbá a felszabadulás téren és környékén a közvilágításhoz szükséges kábeleket fektetik. ki-jelölték a kandeláberek helyét és a kábeleket is odavezették. a fémbutor és drótszövetgyár már készíti a 18 és 13 méter magas újtipusu kandeláberek mintapéldányait, amelyeket augusztus elején mutat be a szakembereknek. ha a mintapéldányok minden tekintetben megnyerik a szakemberek tetszését, rögtön megindul a sorozatgyártás, s októberben-novemberben az elektromos művek hozzálát a szereléshez. a budai hidfeljárónál és környékén 23, a pesti hidfőnél négy, a felszabadulás téren két, az astoria aluljárónál két, egyenként 18 méter magas kandelábert állítanak fel.

az elektromos készülékek és anyagok gyára már megkezdte a lámpatestek gyártását. egy-egy kandeláberre nyolc fényező kerül, amelyeket úgy helyeznek el, hogy a fényt csak az uttestre vetítsék. egészen újszerű módon oldják meg a lámpák védelmét. a kandeláberekre gomba formájú kalapot szerelnek. ez a védőtető drótszállal át-szótt poliészter műanyagból készül, három méter átmérőjű. magyarországon kandelábereknél ilyen védőburkolatot még nem alkalmaztak. belülről fehér színűre festik, kívülről finom paszellszínekre, olyanra, amilyen a híd színe lesz.

a 13 méteres kandeláberek a pesti hidfő környékére, a szabadsajtó utra, a felszabadulás tere, a kossuth Lajos utcába, és a rákóczi utra kerülnek, ezen a környéken összesen hetvenet helyeznek el. ugyancsak 13 méteres kandeláberek kerülnek a petőfi tere, a március 15-e tere, a duna szállótól az irányi utcáig a duna-parton tíz, ilyen kandeláber világítja a környéket. a gellért rakparton a fővárosi villamosvasút felső vezetéket tartó oszlopaira szerelnek a pálya fölé nyúló világító karokat, s hasonló módon oldják meg a pesti rakpart világítását is./mti/

--

bb 20. különleges műanyag sisak tüzoltóknak és ejtőernyősöknek

vid lk-lm szf

1964. június 25.

tatabányán a hungária műanyag ktsz poliészter üzemében sorozatban gyártják a motoros bukósisakot. negyedévenként 25 000-30 000-et készítenek. most ejtőernyősöknek és tüzoltóknak való sisakok gyártását kezdték meg. a tüzoltósisak a nyolcvan-kilencven fokos hőmérsékletet is jól bírja, mert „önoltó”, gyantából készítik. az újformájú üvegszövettel erősített könnyű ejtőernyős sisak kisebb ütődésektől jól védi nemcsak a fejet, hanem az arcot és a nyakat is./mti/

--

8.40/a

- 10 -

10. IT

mk

bb 22. 20-25 millió palack „női”, az aratóknak - nem lesz hiány alacsony szesztartalmu, könnyű borokból

1 kz/ká-lm la

1964. június 25.

öt éve, hogy a földművelésszövetkezetek megkezdtek a falusi üdítőital-üzemek felállítását és jelenleg már csaknem 100 ilyen kis üzem gyártja a közkedvelt „női”, -t. az üzemek, mint a vendég-látóipari országos szövetkezeti központban elmondták, már ezekben a napokban is, s a nagy nyári munkák idején mindvégig nyújtott műszakban dolgoznak, hogy kielégítsék az igényeket. az idel termelésüket 30-35 millió palackra tervezték, s ennek nagyobb része - 20-25 millió palack különböző ízű, szénsavas üdítő ital - az aratás, cséplés idején kerül forgalomba. az elmúlt évinél valamivel jobb lesz a sörellátás, a nagy nyári munkák idején kedvelt és keresett, alacsony szesztartalmu könnyű borokból pedig az egész időszakban zavartalan lesz az ellátás. kedvező, hogy az elmúlt hosszú és kemény tél nagymennyiségű jég tárolására adott lehetőséget. teljes kapacitással dolgoznak az idén már harmincra gyarapodott földművelésszövetkezeti jéggyárak is. a falusi vendéglőkben így minden eddigit meghaladó mennyiségben szolgálhatnak felütött italokat./mti/

--

bb 24. bővítik, korszerűsítik a sárvári baromfifeldolgozót

vid lk-lm szf

1964. június 25.

a baromfiipari országos vállalat sárvári gyáregysége évről-évre több baromfit dolgoz fel. az üzem fejlődésére jellemző, hogy az 1959. évi 123 vagon vágott baromfival szemben az idén a tervek szerint 470 vagon baromfihúst - csirkét, tyukot, libát, pulykát, pecsényekacsát - adnak a kereskedelemnek. a továbbfejlesztési tervek már elkészültek. 1969-re teljesen újjáépítik az üzemet. a folyamatos bővítésre és korszerűsítésre 63 millió forintot fordítanak. többek között új feldolgozó üzemszerveket építenek, korszerű fagyasztó- és hűtőberendezéseket szerelnek fel. a beruházással a sárvári üzem termelése a jelenleginek kétszeresére növekszik./mti/

--

9.15/a

- 11 -

10. IT

mk

bb 21. a munkaerővándorlás okait kutatják a könnyűiparban

1 sz./tné szb vg

1964. június 25.

a könnyűipari üzemeknél a munkáslétszám 1957 óta évente átlagosan mintegy 6500-zal növekedett, ennek azonban a többszörösét is eléri az új dolgozók száma. 1964-ben is bár a terv szerint a munkáslétszám csak 5 200-zal gyarapszik, a nagyszámban eltávozók helyettesítése miatt várhatóan 50 000 új dolgozó felvételére kerül majd sor. a könnyűipari minisztérium az elmúlt hónapokban megvizsgálta milyen az üzemek munkaerő ellátottsága és mi az oka a fluktuációnak.

a felmérés alapján megállapították, hogy az év elején néhány gyár, illetve telep kivételével ki tudták elégíteni a munkaerőszükségletet, de csaknem mindenhol fennállt az a többéves probléma, hogy nincs elegendő szakmunkás a karbantartó részlegeknél és kevés nehéz fizikai munkát vállaló férfi segédmunkás is. a munkásfelvételek és távozások aránya azonos volt az előző évekével. meg akartak azonban győződni arról is, hogy miért változtatják munkahelyüket a dolgozók, ezért egy időszakban valamennyi ki és belépő munkást megkérdezték s a velük való beszélgetés, illetve a munkakönyvi adatok alapján próbálták képet alkotni arról, hogy mi az oka a munkaerővándorlásnak. az üzemek állományából törölt dolgozóknak több mint a fele hozzájárulással, 6.9 százaléka áthelyezéssel távozott, 5.8 százaléka a vállalatok mondtak fel, 14.2 százalék önkényesen hagyta ott munkahelyét, 2.6 százaléka nyugdíjba ment, 15 százaléka pedig a szerződése lejárt, vagy próbaidőn belül távozott. a legtöbben azzal indokolták munkahely változtatásukat, hogy az üzem távol esik lakásuktól, 14 százalékuk egészségi okokra, ugyanilyen arányuk családi körülményekre hivatkozott, 14 százalék talált képzettségének, korábbi gyakorlatának megfelelőbb, vagy szaktudása növelésére alkalmasabb munkahelyet. 11 százaléka az újabb munkahelyén több keresetre volt kilátása, mások éjszakai műszakban nem kívántak dolgozni, vagy nehéznek találták a munkát, nem voltak megfelelőek a munkakörülmények számukra, s akadtak olyanok is, akik nem tudtak beilleszkedni az adott munkáskollektívába.

az eltávozottak helyére felvett újabb dolgozók adataiból ki-tínt, hogy az új belépőknek csupán egyhatoda olyan, aki első munkahelye elfoglalójaként került az üzemekbe. 12 százalékuk pedig az utóbbi három év alatt 5-10 alkalommal változtatta munkahelyét.

érdekes, hogy az új dolgozók, amikor megkérdezték őket, miért hagyták ott korábbi munkahelyüket és miért jöttek a jelenlegi helyükre, csaknem ugyanaz volt az indoklásuk, mint azoknak, akik eltávoztak onnan.

/folyt.köv./

9.22/a

10,11

- 12 -

mb

bb 21. /a munkaerővándorlás... 1. folyt./- szb

22 százalékuk számára a jelenlegi munkahely lakásukhoz közelebb van, 16 százalékuk könnyebbnek, tisztábbnak, egészségesebbnek tartja itt a munkáját, 12 százalékuk magasabb bért kap és 1,1 százalékuk, - főleg a gyerekes anyák - azért jöttek a könnyűiparba, mert itt gyermeküket napközi otthonba tudták elhelyezni.

a felmérés alapján arra a következtetésre jutottak, hogy fokozottabb gondot kell fordítani a munkakörülmények javítására és arra, hogy ha lehetséges az iparon belül a dolgozók cseréjének szervezett lebonyolításával közelebb kerüljön a munkások otthona a gyárakhoz. felmerült az a gondolat is, hogy hőszigetelést rendszerezhetnének a vállalatoknál huzamosabb ideig dolgozó munkások számára, hogy ezzel is csökkentsék a munkaerővándorlást. /mti/

-. -

bb 23. negyven termálkut működik már a dél-alföldön

vid lk szb szf

1964. június 25.

az alsó-tiszavidéki vízügyi igazgatóság területén igen gazdag a föld mélye geotermikus energiában. a dél-alföldnek ezen a területén már negyven termálkut ad vizet. a termelősövetkezetek, vállalatok egymás után kérik az engedélyt újabb termálkutak furására. a hasznosítási tervvel meg nem alapozott igényeket azonban rendre elutasítják, hiszen ez az energia sem kimeríthetetlen. csak olyan kut furására adnak engedélyt, amelyet lehetőleg egész évben, egyszerre többféle rendeltetéssel kihasználnak. az engedélyt alapos megfontolás után adják, hiszen az egyik legjobban hasznosított kut, a szentesi kórházi kut energiájának is legfeljebb 25 százalékát használják ki. pedig a hatalmas kórházon kívül lakásokat, mosodát, tisztasági- és gyógyfürdőt, újabban pedig nyolc-ezer négyzetméteres termelősövetkezeti hajtatóházat is ellátnak ezzel a vízzel.

jól kihasználják az ujszegedi termálkutat, amelynek forróvízével az eredetileg tervezett hatszáz helyett ezer lakást fűtenek majd. rövidesen újabb két szegedi termálkut terve készül el. komplex hasznosítással. az egyikkel a vám téri új városnegyedet, a másikkal a klinikai negyedet fűtik.

az idén megkezdte működését a szegedi textilművek területén furt termálkut, amely az új ipari negyed egy részét is ellátja majd fűtési melegvízzel. a kut elhasznált forróvizének elvezetését annak idején nem tervezték meg kielégítően, s emiatt elhúzódik a megnyitása. a most készülő újabb tervek szerint vas csővezetéken, a tiszta medre alatt vezetik majd a folyóba a felhasznált termálvizet. /mti/

-. -

9.27/a

10,11

- 13 -

pe

bb 25. újabb felajánlások a diósgyőri durvahengermű rekonstrukciójának meggyorsítására

vid lk-Lm szf

1964. június 25.

a Lenin kohászati művek durvahengerműve rekonstrukciójának az elmúlt két és fél hónap alatt számos, kiemelkedő eredménye volt. a gépszerelemek például a bugasor új berendezéseinek szerelési idejét 37 százalékkal rövidítették, úgy, hogy a munka már befejezés előtt áll. a régi blokkosor bontását mintegy fele idő alatt végezték el. mindez hozzájárul, hogy az építők két héttel a tervezett határidő előtt, július 1-re befejezzék a hengerállvány alapjainak betonozását. a villanszerelemek is előkészítették a két új henger-sorozat egyenáramu meghajtó berendezéseit.

a nagyarányú rekonstrukcióban részvevő kivitelező és beruházó vállalatok a legutóbbi kooperációs értekezletén újabb felajánlásokat tettek az országos fontosságú munka további gyorsítására. vállalták, hogy a bugasor ugynevezett melegindítását a tervezett szeptember 27-e helyett augusztus 10-re, a blokkosor üzemi próbáját pedig szeptember 10 helyett szeptember 1-re lehetővé teszik. a vállalatok a rekonstrukció idejét jelentősen rövidíti és módot ad rá, hogy a Lenin kohászati művek a gépipar buga-, illetve hengerelőtárú ellátását javítsa. /mti/

--

bb 26. új, nagyteljesítményű növényvédőgép a kukorica vegyszerezésére

vid ká/tr-Lm la

1964. június 25.

új magyar gyártmányú növényvédő gépet próbáltak ki a biharkeresztesi járás termelőszövetkezeteiben. a variotox 15. típusú gépet a mezőgazdasági gépkísérleti intézet küldte a gazdaságba, hogy teljesítményét lemérjék. az 1 500 literes tartállyal felszerelt permetező berendezés szórási szélessége 16 méter, s naponta 150 hold kukorica vetést vegyszerez. a kísérletek tanúsága szerint a gép nagy előnye, hogy tartályban sokkal több vegyszert vihet magával, szélesebben terít, s így nagyobb a teljesítménye, mint az eddig használatos gépeknek. /mti/

--

bb 27. ötszáz hallgató a debreceni mszbt orosz nyelvtanfolyamain

vid j-Lm fm

1964. június 25.

debrecenben befejeződtek a magyar-Szovjet baráti társaság orosz nyelvtanfolyamai. az elmúlt oktatási évadban 17 tanfolyamon 220 e felnőtt ismerkedett az orosz nyelvvel, míg a fiatalok részére szervezett 18 tanfolyamnak 280 hallgatója volt. /mti/

--

9.35/a
11,00

- 14 -

PK

bb 29. félévi prognózis: tervteljesítés műtrágyából, elmaradás egyes növényvédőszeresekből

i szf/hné szb vg

1964. június 25.

az első negyedévben nem teljesítették tervüket a műtrágyagyárak. néhány nappal a félév vége előtt azonban már megnyugtató jelentések érkeznek a vegyipari trösztből.

a nitrogénműtrágya üzemekben a hosszúra nyúlt tél súlyos károkat okozott. a borsodi vegyikombinátban elfogytak az összes fűtőgáz-vezetékek, úgy, hogy ki sem tudták őket olvasztani, s új vezetékeket kellett lerakni. ez azonban időbe telt. a rézlug-regenerálóban technológiai hibák késleltették a munkát. a péti nitrogénművekben a koks- és szénzállítások akadozása, valamint a régi kompresszorok hibái vetették vissza a termelést. ilyen körülmények között az iparág 15 000 tonna termelési hiánnyal kezdte a második negyedévet. mindkét gyár dolgozói nagy akarással fogtak hozzá, hogy a félév végéig eltüntessék a hiányt. a bvk-ban eredetileg júniusra tervezték az évi nagyjavítást, amikor hosszabb időre teljesen leállt volna a gyár. ehelyett a termelés szüneteltetése nélkül, részleges rövid leállásokkal újították fel a berendezéseket, s csak júliusban tartanak majd párnapos teljes üzemszünetet a nagyjavítás befejezésére. így nemcsak pótolják az első negyedévi elmaradást, hanem némileg túlszámítják a félévi előirányzatot. péten már nem tudják pótolni, amit az év elején veszítettek, a bvk túlteljesítése azonban elegendő lesz ennek a „lyuknak”, a betömésére. tehát az évi 376 000 tonnás nitrogénműtrágya-gyártási tervből a félév végéig esedékes 185 000 tonnát legyártja az iparág.

a szuperfoszfát gyárnak az év első három hónapjában szállítási nehézségek miatt nem kaptak elegendő kóliai nyersfoszfátot a Szovjetunióból. a rendelkezésre álló marokkói nyersanyagból nem tudtak kihozni annyi terméket, amennyit a terv előírt, ezért az első negyedévben 37 000 tonnával kevesebb szuperfoszfát műtrágyát gyártottak az előirányozottnál. a második negyedév elejétől kezdve, amikor megérkezett a szovjet foszfát, fokozatosan pótolták az elmaradást, s május végéig 13 000 tonnára olvadt le a hiány. ezt a számítások szerint júniusban nemcsak eltüntetik, hanem az évi 500 000 tonnás tervből a félévre esedékes 238 000 tonnát körülbelül 5 000 tonnával még meg is tetézik.

valamivel kedvezőtlenebb a növényvédőszer-gyártás helyzete, bár a fontosabb termékek nagy részének tervezett mennyiségét a félév végéig kevés hiánnyal legyártják. ddt-ből 50, dikonirt gyomirtóból 40 tonnás lemaradás várható. néhány más porzószer félévi tervteljesítése sem lesz teljes. a kukorica fontos gyomirtó szeréből, a hungazinból azonban a félévi teljes előirányzatot előállítják, sőt többletre is számítanak. /mti/

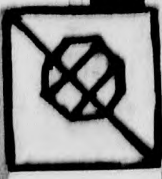
--

m

9.45/a
11,00

- 15 -

PK

bb 28. eredményes együttműködés a dorogi szénbányászati tröszt és a bányászati kutató intézet között

vid lk szb szf

1964. június 25.

a dorogi szénbányászati tröszt és a bányászati kutató intézet együttműködése egyre több gyakorlati eredménnyel jár. nemrég például új védekezési módszert dolgoztak ki közösen a bányatüzek ellen. olyan vegyszerek alkalmazását kísérletezték ki, amelyekkel megelőzhetik a lappangó bányatüzek továbbterjedését. a vegyszerekkel ugyanis tűzállóvá teszik a szénfalat, a falácsolatokat, az új módszert a szénmedence bányáinak többségében már eredményesen alkalmazzák. bekapcsolódtak a kutatók a karsztvíz elleni küzdelembe is. a tröszt geológusaival, az egész szénmedencére kiterjedő nagyszabású vizsgálatokkal rendszeresen figyelik a karsztvíz mozgását, áramlási sebességét, hatósugarát.

most újabb munkához kezdtek. az ebszönyi bányában közösen automatizálják az egyik szivattyurendszert. egyszerre két típusu, kétféle elven alapuló, különféle alkatrészekből álló automatarendszerrel kísérleteznek. így összehasonlíthatják, melyik felel meg leginkább a bányászat követelményeinek. az új automatikák a vízszint emelkedése után bekapcsolják a szivattyukat, s a víz csökkenése után leállítják. a csapágycsatornák hőmérsékletét is állandóan mérik, s zavar esetén vészjeleket adnak le. a kutatók és a gyakorlati szakemberek közös véleménye dönti majd el, melyik automatikát javasolják elterjesztésre. /mti/

--

bb 30. esztergomból bajára - megkezdődött a vízi uttörők expedíciós duna-turája

i vt/gk szb sr

1964. június 25.

ünnepélyesen megnyílt a dunamenti városok, községek vízi uttörőinek nyári tábora esztergomban. itt töltötte 300 pajtás az első napot, s közben készült az expedíciós duna-turára. csütörtökön szálltak vízre, visegrád irányába; kikötöttek és megtekintették a történelmi nevezetességű várat, majd tovább eveztek vácra, ahol ellátogattak a dunai cement- és mészműbe.

a vízi uttörők szombaton érkeznek budapestre. vasárnap folytatják utjukat és százhalombattán megnézik az erőmű-építkezést. hétfőn dunaujvárosban kötnek ki, hogy megismerkedjenek a vasművel. a következő állomásuk dunaföldvár, illetve kalocsa lesz, majd az expedíciós turát baján fejezik be.

a vízi uttörők csónakjait az útvonalon rendőr motorosok és a révkapitányság kishajói kísérik. /mti/

--

9.50/a
11.00

- 16 -

KK

bb 31. piacra került a meggy - olcsóbb lett a zöldbab

i kz/j szb -cz

1964. június 25.

az állami és szövetkezeti gazdaságok, valamint a felvásárló kereskedelem együttes erőfeszítése a szinte mindennapos esők ellenére is biztosítja a főváros zöldség-gyümölcs-ellátását. a legfontosabb zöldségfélékből csütörtökön is elegendő futott be a nagyvásártelepre. a zöldborsó - a korai fajták - most már lefutóban van. a későbbi, nagyobb szemű, édesebb, úgynevezett velőborsó körülbelül két hét múlva telíti a piacot. az ennek megfelelően csökkenő - csütörtökön már mintegy 300 vagonos - zöldborsó-felhozatalt azonban jól ellensúlyozza a mind nagyobb mennyiségben érkező zöldbab. az utóbbinak az árát is mérsékelték. az előző napi 7.60 forint helyett csütörtökön már 6.40 forintért árusították. olcsóbb lett a még mindig darabszám árusított paprika és a paradicsom is. uborkából 400 mázsát kaptak az üzletek s ezzel lényegében ez is belépett a tömegcikk sorába. ugyanekkor kibővült a gyümölcsválaszték. a csütörtökön már 4.80 forintért is vásárolható cseresznye mellett megjelent a piacon a meggy. az első szállítmány még csak 35 mázsa volt, s ez minőségi besorolásától függően 12.40, illetve 10 forintos áron került forgalomba. az előző napok kisebb - 3.5 mázsa - szállítmányai után csütörtökön szerepelt először nagyobb mennyiséggel a piacon a ribizli. /mti/

--

bb 32. eltört a váci uton a vízművek 1 200 milliméteres főnyomóvezetéke

t hb/j-j-lm ki

1964. június 25.

csütörtökön reggel 4 óra körül ismét kellemetlen meglepetés érte a vízműveket. eltört a 4. kerület, váci ut 68-as számú ház előtt a 70- éves 1 200 milliméteres főnyomóvezeték. a víz nyomására az uttest közepén hamarosan valóságos kráter keletkezett, a víz ellepte a környékbeli házak és a budapesti vegyiművek pincéit, s a külső váci ut több száz méteres szakaszán hatalmas mennyiségű iszap rakódott le. a vízművek fél öt óra körül lezárta ezt a vezetékrendszert, és pest legnagyobb része reggel 4 órától 6 óráig a tárolókból kapott vizet. hat óra körül a másik 1 200 milliméteres vezetéken újból megindult a vízszolgáltatás.

a csőtörés színhelyére nagy apparátussal vonult ki a tűzoltóság és a vízművek. azonnal hozzáláttak az uttesten mintegy 20-30 centiméter magasan álló víz elvezetéséhez. a pincékből és a földszinti lakásokból szivattyúzták a vizet. hamarosan kiderült, hogy a hatalmas víznyomás kettéroppantotta a gázművek vezetékeit is - szerencsére csak az elosztócsövet, - és emiatt gázömlés is jelentkezett. a koracreggeli órákban a gázművek szerelői kiiktatták a nálózatból ezt a csövet.

/folyt.köv./

11.25/a

- 17 -

KK

bb 32. /eltört a váci uton...1.folyt./-lm

nagy erővel munkálkodtak a délelőtti órákban a csőtörés helyreállításán, már fél tíz óra körül kiszállították az eltört csődarab pótlására az új csövet, a fővárosi köztisztasági hivatal egy markológépet és 15 teherautót irányított az uttestre zudult iszap és hordalékanyag elszállítására.

a vízművek vezetői elmondották, hogy a csőtörés következtében pesten több városnegyedben kisebb-nagyobb vízellátási zavarok jelentkeztek, ez érthető is, hiszen körülbelül 150 000 köbméterrel kevesebb vizet kap csütörtökön a főváros, az a törekvés, hogy az 1200 milliméteres csövet csütörtökön estére rendbehozzák, ha az időjárás vagy más váratlan nehézség nem szól közbe, este nyolc óra tájban ezen a csőrendszeren is ismét megindult a vízszállítás./mti/

--

bb 33. átadták az első iskolát az árpád hidfői lakótelepen - az év végéig 543 új lakás épül fel

i sb/tné-lm vg

1964. június 25.

az árpád hidfői új lakótelepnek több mint 1000 lakását foglalták el eddig az új otthonok tulajdonosai, a mintegy 3000-4000 lakosú városrész ellátására a lakóházakban épültek üzletek, s az első különálló nagy középületet, a 16 tantermes iskolát pedig most adták át a 43-as építőipari vállalat dolgozói, a négy korszerű, politechnikai műhellyel ellátott iskola tanulmányi épületét napközi és nagy tornatermi szárnyépülettel is kiegészítették, a lakótelep diákjai ebben az iskolában kezdik meg az új tanévet, de az ősszel már a legfiatalabb telepiek 75 személyes bölcsődéjét és óvodáját is átadják az építők, gyorsan bővül az új városrész lakásokkal is, a közeli napokban adják át az első ideai lakóházat, a 8 emeletes 4-es jelű épületet, így 128 új lakással és négy újabb üzlettel gazdagodik a városrész, az építők nagy segítséget kaptak most az építőipari technikumok diákjaitól, a nyáron több mint 100 technikumai hallgató dolgozik a lakótelepen, így meggyorsítják a munkát és az év végéig még 543 új lakást adnak át./mti/

--

11.30/a

- 18 -

bb. 35. párhuzamos ülésen tanácskozik a 2. magyar radiológus kongresszus

t/ms/gg/a/hk

1964. június 25.

a szerdai ünnepélyes megnyitó után csütörtökön reggel megkezdődtek a 2. magyar radiológus kongresszus tudományos tanácskozásai, egyidőben három szekció-ülésen vitatják meg a kongresszus témakörét.

az első napon a szakmai kiváló művelői, magyar, szovjet, olasz, német és román előadók szögezték le, hogy a radiológia önálló tudomány és semmilyen körülmények között sem sorolható az ugynevezett segéd-tudományok közé, a radiológus orvos olyan gyógyító szakember, aki speciális eszköz, az ionizáló sugárzás felhasználásával végzi diagnosztikai és gyógyító tevékenységét, hibás tehát az olyan szemlélet, amely a radiológiát mechanizálni kívánja és a radiológus orvost csupán magas színvonalon képzett gépkezelőnek, vagy fényképésznek tekinti, a radiológia négy legfontosabb ága: a sugárfizika, a sugárbiológia és az ebből következő sugár-diagnosztika és sugár-therápia egyaránt a radiológus orvos feladatkörébe tartozik, annyival is inkább, mert a beteg érdekében kifejtett orvosi tevékenység csak akkor eredményes, ha egyúttal eleget tesz a korszerű sugárvédelem követelményeinek is, a radiológia szétdarabolása gátolná, sőt visszavetné ennek a fontos szakmának fejlődését, amely az elmúlt fél évszázadban oly nagy eredményeket ért el a betegségek kórismézésében.

az eredményes munkának természetesen nemcsak szellemi - az adott esetben orvosi - feltételei vannak, hanem technikai-műszaki feltételei is, ezért hazánkban épp úgy, mint másutt is, a radiológia csak akkor tudja feladatát jól betölteni, ha a korszerű berendezések rendelkezésére állnak, a párhuzamos szekció-üléseken éppen a legmodernebb vizsgáto-eljárások egyes részletekérdéseinek elemzésével foglalkoztak az előadók, az előadásokból és vitákból jól kitűnt, hogy a közeljövő útja a hagyományos átvilágítással szemben az elektronikus képerősítő és televízió kombinációjával végrehajtott átvilágítás, a mind jobban előtérbe kerülő funkcionális diagnosztika, - a szervek működés közbeni vizsgálata - terén pedig a röntgen-kinematográfia, a röntgen-mozgófénykép jelzi a fejlődés útját.

a kongresszus pénteken folytatja tanácskozását./mti/

--

12, 37/e

-19-

bb. 34. pécel és isaszeg között a hegyekből lezudult ár 16 méter
hosszan elmosta a kétvágányu vasuti pályát

1/hbj/j/a/hk

1964. június 25.

csütörtökre virradó éjjel 0 óra 40 perckor a budapest-hatvan
közötti kétvágányu vasutvonalat pécel és isaszeg között mintegy
16 méter hosszan elmosta az ár. a hegyekből lezudult óriási
vizi tömeg nem tudott átfolyni az átérészen, megrekedt, és az
egyik pályát 1 méter 20 centiméter mélységben, a másikat 4
méter mélységben mosta ki. a vonal ellenőrzésével megbízott va-
sutasok azonnal leállították a forgalmat, s így nem történt
szerencsétlenség.

budapest-hatvan között csütörtökre virradó éjjel és csütörtö-
kön részben átszállással oldották meg a személyszállítást, autó-
buszok vitték az utasokat a szakadás tulsó végén várakozó
szerelvényhez, több vonatot pedig más vonalra tereltek.

a szakadás rendbehozatalára a máv azonnal megtette a szük-
séges intézkedéseket. már a korahajnali órákban a mozgó pálya-
fenntartási alakulatok, a józsef-pályaudvar pályafenntartási
dolgozói, a pályafenntartási technikum hallgatói - mintegy 150-
200 szakmunkás - a helyszínre értek, és azonnal munkához lát-
tak. a számítások szerint az egyik vágányon csütörtökön,
a koradélutáni órákban csökkentett sebességgel már haladhat-
nak a vonatok.

egyébként a vihar miatt csütörtökön éjjel a budapest-győr-
hegyeshalmi vonalon is forgalmi zavarok voltak. /mti/

--

bb 38. teljesítette félévi exporttervét a martfői tiszai
cipőgyár

vid sze szb ki

1964. június 25.

a martfői tiszai cipőgyár teljesítette első félévi exportter-
vét. a különböző műhelyrészek csaknem egymillió hétszáz ezer pár
cipőt gyártottak, kilencvenhárom és félezer párral többet, mint
amennyit a tervük előírt. /mti/

--

^m
12.52/a

- 20 -

PK

bb 36. csaknem hatmillió forint értékű matyó himzés kül-
földre

vid sze szb ki

1964. június 25.

a mezőkövesdi matyó háziipari szövetkezetből csütörtökön ut-
nak indították a félév utolsó exportszállítmányát. az év eleje óta
mintegy 70 ezer, régi szücsös mintákkal himzett matyó és modernvo-
nalú blúz, asztali futó, asztalterítő, párna, falvédő és más tárgy
került több mint 15 országba.

a bécsi vásár óta - ahol a matyó népművészet nagy sikert ara-
tott - növekedett a nyugati rendelések száma. ez a magyarázata,
hogy a szövetkezet az eredetileg tervezett 4.8 millió forintos ex-
porttervét 1.1 millió forinttal túlteljesítette, a csaknem hat mil-
lió forint értékű árut készített a külföldi megrendelőknek.

az idén új vásárlóként jelentkezett kuba, ahova elsősorban
hagyományos matyó mintákkal himzett asztalterítőket és ülőpárna
huzatokat szállítanak. /mti/

--

bb 37. beköltöztek az első lakók győr legnagyobb és legkorsze-
rűbb lakóházába

vid sze szb ki

1964. június 25.

győr főutvonalán, a tanácsköztársaság útján, építették fel
a város legnagyobb, legkorszerűbb lakóházát. a nyolcemeletes
épület földszintjén és első emeletén az országos takarékpénztár
győr-sopron megyei fiókját és az állami biztosító irodáit helyez-
ték el. fölöttük kilencvenegy 1, 2, 3 szobás, illetve 1-2 szo-
ba-hálófülkés lakás van. minden lakás konyhája beépített buto-
rokkal, a szobák falba süllyesztett garderober-szekrényekkel ké-
szültek. a 91 lakás mindegyikéhez tágas loggia tartozik. több la-
kásban parketta helyett műanyag padlóburkolatot alkalmaztak. a
központi fűtéses, kényelmes lakásokba csütörtökön költöztek be
az első lakók. az autótulajdonosok kocsijaikat a ház pin-
céjében készült garázsban helyezhetik el.

győrött az év végéig még 175 állami és 188 szövetkezeti la-
kásba költözhetnek be a lakók. /mti/

--

13.06/a

- 21 -

1340
Uwe

PK

bb 39. üzembehelyezték az önerőből épített kötélpályát a lábatlani cementgyárban

vid sze-Lm ki

1964. június 25.

a lábatlani cement- és mészművekben új kötélpályát avattak. a korszerű létesítmény a gyár dolgozóinak áldozatvállalásáról tanuskodik, mert a mintegy három millió forint értékű pályarendszert saját erőből építették fel. a régi, elavult kötélpályán a kőbányákból már nem tudtak elegendő nyersanyagot szállítani a gyárba, új pálya építéséhez pedig a kivitelező vállalatok csak néhány év múlva kezdtek volna hozzá. a gyár műszaki dolgozói készítették el a tervrajzokat, a fizikai dolgozók pedig szinte egyemberként vállalkoztak a pálya építésére. munkaidőn túl is dolgoztak, ásták a tartóoszlopok gödreit, betonozták és szereltek. a nagyszerű összefogás eredményeként két- és fél hónap alatt építették fel a csaknem kétezer méter hosszú pályarendszert, amelynek 40 százalékkal nagyobb a teljesítőképessége, mint a régié. csütörtökön már zavartalanul működött az új szállítópálya, s így kielégíthetik a gyár napi háromezer tonna kőigényét./mti/

bb 40. sáskajárás mezőhegyesen

vid ká/sk-Lm hk

1964. június 25.

a mezőhegyesi állami gazdaság magfogsra szánt lucernatábláját sáskák lepték el. az ugynevezett olasz sáskák rajokban szállják meg a dus növényzetet, négyzetméterenként 300-400 rovar károsított. a gazdaság vezetőinek sürgős intézkedésére azonnal felszálltak a növényvédő repülőgépek és hch vegyszerrel permetezték be a területet. a gyors intézkedés eredménnyel járt: a sáskák nagyrészt elpusztították, így továbbterjedésüket megakadályozták. a letarolt táblán lekaszálták a lucernacsonkokat./mti/

bb 42. megyei kisz aktiva-értekezlet nyiregyházán

vid j-Lm hk

1964. június 25.

a kisz szabócs-szatmár megyei bizottsága megyei kisz-aktiva-értekezletet rendezett csütörtökön nyiregyházán. a tanácskozáson részt vett dr. gombás sándor, a megyei pártbizottság titkára, ott voltak a tanács, a társadalmi szervek, művelődési intézmények képviselői.

a tanácskozáson diczkó józsefnek, a kisz megyei bizottsága titkárának előadása alapján az ifjúság szabad idejének helyes felhasználásáról tárgyaltak. az előadást vita követte./mti/

13.35/a

- 22 -

PKB

bb 41. időjárásjelentés

sk szb

1964. június 25.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. június 25-én, csütörtökön délben

szórványos záporok, zivatarok

a kárpát-medencén keresztül huzódik és csak igen lassan változtatja helyzetét a fölünk északnyugatra levő hideg légtömegek és a délkelet-európát elborító meleg levegő határa.

ennek következtében hazánkban tegnap jelentékeny ellentét alakult ki a dunántul és a keleti országorészek időjárás között. nyugaton csak 1-4 órán át sütött a nap, időnkint élénk északi szél fujt, sokfelé esett az eső és keletkezett zivatar.

a hőmérséklet csúcserőrtéke 19-24 fok között volt. keleten viszont főként nappali felhőképződés mellett általában 27-30, a tiszántul keleti felén 30-33 fokig emelkedett fel a hőmérséklet. a déli óráktól a duna-tisza közén az északi hegyvidéken és a vi-harsarokban zivatarok törtek ki. a 24 óra alatt lehullott csapadék mennyisége általában 2 és 15 milliméter között volt, a főváros és a balaton környezetében azonban lényegesen nagyobb mennyiségeket is mértek. egy-két helyen jét is esett. ma hajnalra 13-18 fokig hűlt le a levegő.

ma délben hazánkban felhős idő volt, 10 órakor keleten 23-26 nyugaton 17-20 fok közötti hőmérsékleteket mértek. néhány helyről kisebb esőt jelentettek.

budapesten szendán a hőmérséklet napi középértéke 19.9 fok volt, a sokévi átlagnál 0.2 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 25 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 763 milliméter, nem változik. a balaton vizének hőmérséklete síófoknál 23 fok.

várható időjárás péntek estig, változó mennyiségű felhőzet, szórványos záporok, zivatarok. mérsékelt helyenként élénkebb északi, északkeleti szél, zivatar idején átmeneti szélerősödés. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 13-18, legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken, nyugaton 20-24, keleten 24-29 fok között.

a duna vizállása 1964. június 25-én, csütörtökön délben 305 centiméter. /mti/

14.05/a

PKB

- 23 -

PKB

bb 43. pénteken sopronban sorsolják a Lottót

i kf-Lm vg

1964. június 25.

a Lottó 26. játékhéti nyerőszámaikat június 26-án, pénteken délelőtti 10 órai kezdettel sopronban, az ady endre művelődési házban sorsolja a sportfogadási és lotto igazgatóság.

ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a júniusi hetek közül melyik játékhét szelvényei vesznek részt a hétfői tárgynyeredmény húzáson./mti/

bb 45. az elektromos művek a belső városnegyedekben csütörtökön az éjszakai órákig kijavítja a vihar okozta hibákat

i hbj/sze-Lm vg

1964. június 25.

a viharok és a felhőszakadások sok kárt okoztak budapest villamosenergia-hálózatában. sokhelyütt az orkán leszaggatta a vezetékeket, s emiatt a belső városnegyedekben június 24-én 744 bejelentés érkezett az elektromos művekhez. százötvenkilenc csatlakozó vezeték szakadt le. az attila utca és a korlát utca sarkán beázott a trafóház.

az elektromos művek az egész szerelőgárdáját mozgósította a helyreállítási munkák meggyorsítására. még a szabadnapokon, szabadságokon levő dolgozóit is behívta munkára. minden szerelőjét a hibák javítására irányította. ennek köszönhető, hogy a bejelentett 744 hibából 490-et még szerdán kijavítottak, a többit csütörtökön az éjszakai órákig rendbehozzák.

a peremkerületekben lényegesen súlyosabb a helyzet. a rákoskeresztúri alállomás villámcsapás következtében tönkrement. az elektromos művek külső - így az újpesti, a pesterzsébeti, a budafoki, a szentendrei - körzeteiben összesen hatvan helyen sérültek meg a nagyfeszültségű és 905 helyen a kisfeszültségű vezetékek. a számítások szerint a peremkerületekben a hálózat teljes rendbehozatala még egy-két napot igényel./mti/

bb 46. bécsből induló társasutazásokra lehet jelentkezni az ibusz-nál

k nbj/-Lm vg

1964. június 25.

az ibusz vízumszolgálati irodájában a tanácsköroton a turistautlével rendelkezők deviza ellenében különböző bécsből induló társasutazásokra jelentkezhetnek. ilyen utak indulnak többek között olaszországba, dániába, a svájci tavakhoz, a svájci alpokba, az olasz és francia rivierára, és párizsba. ezenfelül számos kéthetes üdülési lehetőséget is biztosít az ibusz olaszország legszebb adriai üdülőhelyein, ugyanakkor deviza befizetése ellenében./mti/

15.20/-n

-24-

bb 44. fényjelet ad a százazred másodperc - a földbe süllyed az izotóp-szonda - huszonöt féle nukleáris műszer építészekrényekből - bemutatták a legújabb nukleáris műszereket

t sl/sk-Lm vg

1964. június 25.

a műszer- és irodagépértékesítő vállalat és a gamma optikai művek vezetői csütörtökön bemutatták az újságíróknak a legújabb nukleáris műszereket, amelyek már sorozatban készülnek. a tájékoztatón elmondották, hogy hazánkban már több mint 300 üzem, kutatóintézet vagy laboratórium alkalmaz izotópos műszereket különböző kutatásokhoz, vizsgálatokhoz, a selejt elhárításához vagy pontos számításokhoz. a gamma optikai művek ma már abban a helyzetben van, hogy a műszerek többségéből ki tudja elégíteni a hazai igényeket, sőt azokból külföldre is jut. gyártmányai műszaki szempontból egyre inkább megközelítik, sőt el is érik a nemzetközi színvonalat. a kgst-országok legutóbbi moszkvai kiállításán például a 25 díjazott műszerekből 11 magyar gyártmányu nukleáris műszer nyert első díjat. pillanatnyilag már több mint 100 féle nukleáris műszer készül hazánkban, ebből 25 igen jelentős nagy sorozatban.

a most bemutatott legújabb műszerek is sorozatban készülnek, s nemzetközileg valamennyi versenyképes. külföldi szakemberek körében is nagy feltűnést keltett például az ugynevezett automatikus energia szelektív számláló, amely rezgéseket számlál, időt mér, a sugarak jellegét analizálja. igen kis időegységekről, például százazred másodperc elteltéről is fényjellel ad tájékoztatást. nagy hasznát veszik a nyomjelző technikát alkalmazó orvosi, kémiai, geofizikai és különböző ipari területeken működő izotóplaboratóriumokban-

igen érdekesek és újszerűek az ugynevezett műszerfiókok is, amelyeknek variálásával építészekrényszerűen legalább huszonötféle különböző rendeltetésű nukleáris műszert lehet percek alatt összeállítani. ezeket az építészekrényeket szinte valamennyi laboratóriumban fel lehet használni, ahol izotóppal dolgoznak. újdonság a nukleáris szonda is, amely például a földbe süllyesztve kimutatja a föld víztartalmát, s így építkezéskor a földből nem kell mintát vinni a laboratóriumba. bemutatták geiger-müller cső új változatait is, köztük azokat, amelyek félvezetővel működve jelzik a sugárveszélyt.

a műszer- és irodagépértékesítő vállalat nukleáris műszerügyi szolgálatot szervezett, hogy segítsen a nukleáris technika elterjesztésében, az új műszerek üzembhelyezésében, karbantartásában. rendszeresen tájékoztatja a laboratóriumok vezetőit az újonnan megjelenő műszerekről, a műszerekkel és a mérés technikával kapcsolatos bemutatókról. kéri, hogy aki segítségükre igényt tart, az keresse fel a majakovszkij utca 55. szám alatt működő nukleáris műszerügyi szolgálat munkatársait./mti/

15.26/-n

-25-

bb 48. hazaérkezett a skóciában járt erdészeti küldöttség

i kz/ Lm ká

1964. június 25.

szerda éjszaka, repülőgépen, megérkezett budapestre a skóciában járt magyar erdészeti küldöttség, a delegáció dr. balassa gyula miniszterhelyettes vezetésével résztvett az egyesült nemzetek szervezete európai gazdasági bizottsága 5. ülésénél.

az ENSZ európai gazdasági bizottságának ülésén az erdészeti termelés gépesítésének jelenlegi helyzetét vitatták meg. a magyar delegáció előterjesztésére külön bizottságot alakítottak a gyorsanmövő fajok telepítésének gépesítésére. a magyar szakemberek a két országot érintő erdőgazdasági problémákról tárgyalásokat folytattak lord st. oswalddal, angliai mezőgazdasági halászati és élelmezésiügyi minisztériumának parlamenti titkárával is./mti/

-. -

bb 49. pécssett megkezdődtek a pannonia mezőgazdasági napok

vid ká/sk-Lm hk

1964. június 25.

pécssett három dél-dunántúli megye - baranya, somogy és tolna - rendezésében csütörtökön megkezdődtek az immár hagyományos pannonia mezőgazdasági napok. a három napos tanácskozáson az elméleti és a gyakorlati szakemberek a növényvédelem, a takarmányozás és a borászat időszerű kérdéseit vitatják meg. palkó sándor, a baranya megyei tanács vb elnöke köszöntötte a pannonia napok résztvevőit: mintegy 300 tudományos kutatót, egyetemi tanárt és gyakorlati szakembert, köztük több külföldi ország tudósait. a szakmai tanácskozások dr. erdei ferenc akadémikusnak a termelés korszerű szervezése a mezőgazdaságban című előadásával kezdődtek, amelyet - a hazafias népfront országos tanácsa főtitkárának az országgyűlés ülésén való részvétele miatt - felolvastak.

/folyt.köv./

15.40/-n

16 R

-26-

Vkk

bb 49. /pécssett megkezdődtek...1.folyt./-Lm

az ünnepélyes megnyitó után a szakemberek három szekcióban tanácskoztak. a növényvédelmi, a takarmányozási és a borászati szekció ülésén kilenc előadás hangzott el ezen a napon. délután a helyőrségi klub an növényvédelmi kiállítás nyílt. ennek keretében a pannonia napok nyugatnémet vendége, dr. rüdiger tostmann agrokémikus, színes növényvédelmi filmet mutatott be. a járási tanács székházában dunántul legjobb borai és borászai találkoztak. a nyolc történelmi szőlővidékről összesen 33 bormintát bíráltak el és hasonlítottak össze a szakemberek.

pénteken a növényvédelmi szekció kaposvárott, a takarmányozási szekció pécssett, a borászati szekció szekszárdon ülészik./mti/

-. -

bb 47. súlyos balesetet okozott a „csuzliháboru,,

vid j-Lm hk

1964. június 25.

a kaposvár melletti cseri erdőben, a volt katonai lőtér területén iskolás gyermekek „csuzliháborut,, vívtak egymással. az itt található ólomgolyókat - puska golyót - szedték össze, s ezzel lövöldöztek egymásra. a lövöldözés súlyos balesetet okozott: patkó sándor 13 éves fiának kilőtték az egyik szemét. azonnal kórházba szállították, de már nem tudtak rajta segíteni, az egyik szemét elvesztette./mti/

-. -

15.42/-n

16 R

-27-

Vkk

bb 50. a konfekcióipar teljesíti féléves tervét - állapították meg a ruházatipari dolgozók szakszervezetének központi vezetőségi ülésén

t sz/sk/m/vg

1964. június 25.

csütörtökön központi vezetőségi ülést tartottak a ruházatipari dolgozók szakszervezetében. Fridl Józsefnek, a szakszervezet titkárnak, beszámolója alapján megvitatták a termelés és a szocialista munkaverseny ez évi tapasztalatait.

megállapították, hogy ebben az időszakban eredményesen dolgoztak az iparág üzemei. az első negyedévet 1,9 százalékos teljesítéssel zárták, az év első öt hónapjának összesített eredménye pedig 103,2 százalékos termelési tervteljesítés. várhatóan a félévben sikerül mind a bel-, mind a külkereskedelmi szállítási kötelezettségeknek eleget tenni. bár az anyagellátás az elmúlt hónapokban sem volt zavartalan, a munkát ütemesebben végezheték, mint az előző évben.

az utóbbi időszakban megnövekedett a konfekcióipar készítményeinek kereslete, a tőkésexport fokozódott, ezenkívül jelentősebb külföldi bér munkát vállaltak terén felül. előreláthatólag az éves tervteljesítés is kedvező lesz, a termelési feladatok 4-5 százalékos, az export 6-7 százalékos túlteljesítésére számíthatnak. a termelékenység és az önköltség is tovább javul.

a dolgozók széleskörű munkaversenye és az ujitómozgalom egyre hatóságosabban ösztönzője az iparág jó munkájának. az ujitóknak például nagy részük van abban, hogy a gépi munkafolyamatok aránya több mint 6 százalékkal növekedett. számos ujitás alapját képezi az automatizálásnak.

a központi vezetőség csütörtöki ülésén határozatot hozott arról, hogy bizottságot alakít és a szakmai tudományos egyesület közreműködésével megvizsgálja, milyen munkaszervezési módszerek a legalkalmasabbak a termelés tovább i fokozására. /mti/

-...-

bb 51. magyar származású világhírű fizikus budapestén

i ms/sze/m/hk

1964. június 25.

a magyar tudományos akadémia meghívására budapestre érkezett Gábor Dénes, a londoni egyetem magyar származású professzora. a világhírű fizikus pénteken az energiaátalakítás modern módszereiről, hétfőn a fúziós reakcióval kapcsolatos kísérletek mai helyzetéről tart előadást az akadémián. /mti/

-...-

16.20/-n

-28-

bb 52. nemzetközi pedagógus eszperantó tábor szegeden

vid/j/m/hk

1964. június 25.

szegeden, a tiszaparti nyaralóházakban augusztus 10-én az inén először nyitja meg kapuit a nemzetközi pedagógus eszperantó tábor. a magyar eszperantó szövetség szegedi csoportjának elnöke, dr. Szabó Tibor a terveikről szólva elmondotta, hogy a napi foglalkozások érdekesek és sokrétűek lesznek. új oktatási módszerekkel tanítják ezt a nemzetközi nyelvet. az oktatásnál a filmet, a magnetofont és más audio-vizuális eszközöket is felhasználják. a résztvevők a táborozás befejezéséig csak eszperantóul beszélnek, s augusztus 20-án, az utolsó foglalkozási napon vizsgát tesznek a tanultakból.

a továbbképzést szolgáló foglalkozásokon kívül a tábor lakói az eszperantó nyelv történetéről, irodalmáról, az eszperantó- és a munkás-, valamint a népfront-mozgalom régebbi kapcsolatairól és más érdekes témákról hallhatnak majd előadásokat.

az első szegedi nemzetközi pedagógus eszperantó táborba eddig előzetesen több mint 100 hazai és külföldi pedagógus jelentkezett. a nagy érdeklődésre való tekintettel a táborozást a jövőben minden évben megrendezi majd az eszperantó szövetség szegedi csoportja. /mti/

-...-

bb 53. háromnapos tudományos ülősszak kezdődött miskolcon a kohászat hőenergetikai kérdéseiről

vid/sze/r/ki

1964. június 25.

a miskolci mezőipari műszaki egyetemen csütörtökön háromnapos tudományos ülősszak kezdődött a kohászat hőenergetikai kérdéseiről. részt vesznek a tanácskozáson neves szovjet, ndk-beli és csehszlovák tudósok, kutatók is.

az innepélyes megnyitó után dr. Diószeghy Dániel tanszékvezető egyetemi tanár, a miskolci tüzeléstechnikai kutatóintézet igazgatója az ipari kemencék tervezési kérdéseiről tartott előadást. m.a. Glinkov, a műszaki tudományok doktora, a moszkvai Műszaki Egyetem tanszékvezető tanára, az acélintézet igazgatója az acélgyártás során végbemenő hőenergetikai folyamatokról értekezett. Bencze László, az országos kőolaj- és gázipari tröszt helyettes vezérigazgatója a magyar kőolaj- és földgázipar jelenlegi helyzetét ismertette, dr. Biró Attila, a tüzeléstechnikai kutatóintézet helyettes igazgatója pedig a korszerű hőcserélő berendezések legújabb tervezési szempontjairól foglalkozott. az előadásokat hozzászólások követték.

/tstyt.köv./

16.50/-n

-29-

lc

bb 53. /háromnapos ... 1. folyt./ m

m.a. glinov szovjet professzor, az európai viszonylatban is nagynevű hőenergetikai szakteknitely, délután a miskolci tüze-
léstechnikai kutatóintézetet kereste fel, ahol a földgáztüze-
lés, valamint a korszerű kemencekonstrukciók kialakításával kap-
csolatos időszerű feladatokról folytatott eszmecsere az intézet
vezetőivel, munkatársaival.

az ülésesszak pénteken folytatja munkáját. /mti/

bb 54. az egressy klub 2000. előadása - sajtótájékoztató a mun-
kásszállások műsoros irodalmi estjeiről

t áe/áe/m/hk

1964. június 25.

a szakszervezetek egressy gábor művelődési klubja csütörtö-
kön tartotta 2000. irodalmi műsoros előadását a kunigunda-utján
levő építőipari munkásszálláson. ebből az alkalomból sajtótá-
jékoztatót tartottak, amelyen drucker tiber, az egressy klub
igazgatója és horváth árpád rendező számolt be az újságíróknak
a klub munkásszállásokon folytatott népművelő tevékenységéről.

elmondották, hogy budapesten több mint 25.000 dolgozó lakik
munkásszállásokon. az építőipar utóbbi években épült, korszerű
nagy szállásain egyenként 2-3000 munkás él. az egressy klub
egyik főfeladata, hogy ennek a nagy munkástömegnek művelődési
lehetőséget adjon, szórakoztatva-nevelésükről gondoskodjon. eb-
ből a célból állandó együtttest szerveztek hivatásos előadómű-
vészekből. a művészek hat év óta rendszeresen felkeresik a nagy
munkásszállásokat: havonta átlagosan 50 előadást tartanak, így
minden nagy szállásra havonként eljutnak. egy-egy évadban 10 új
produkcióval keresik fel törzsközönségüket. a műsorokban alkal-
manként neves vendégművészek is fellépnek. az egressy klub műso-
rai egyúttal szakmai mintabemutatók is a művelődési házak, önte-
vékeny együttesek számára.

a jövő évad programját a felszabadulás 20. évfordulója jegyé-
ben állították össze. emellett főként móríciz zsigmond
és a magyar népköltészet iránti érdeklődést szolgálják az új
produkciók.

a csütörtöki 2000. előadáson a művészegyüttes legújabb műso-
rát mutatták be, amelyet „a helyzetek komédiája”, címmel, o,
henry satirikus novelláiból állítottak össze. az ünnepi előadá-
son résztvett a művelődésügyi minisztérium, a népművelési inté-
zet és számos fővárosi kulturintézmény képviselője, szakemberei,
valamint a munkásszállás több mint 400 lakója. /mti/

17.00/-n

-30-

bb. 55. minden munkára alkalmas órát kihasználnak az aratók -
állami gazdasági kölcsön-kombájnok a békés megyei termelőszo-
vetkezetekben - „kaszavásár”, országszerte

vid/ö/kz/rj ká

1964. június 25.

e hét közepén már alig volt az országnak olyan vidéke, ahol
kisebb, vagy nagyobb területen ne érett volna kasza alá az őszi ár-
pa. az északi fekvésű borsod megyében már az elmúlt héten, az
átlagosnál ugyancsak hívősebb éghajlatu vas és komárom megyék-
ben pedig csütörtökön álltak munkába az első aratók. a gyakori eső
azonban országszerte akadályozza a munkát. vannak olyan községek,
ahol az esők szünetében valóságos el kell „lopkodni”, a földekről
a gabonát, mint a vidéki jelentések beszámolnak róla az állami és
szövetkezeti gazdaságok dolgozói ezeket a rövid, munkára alkalmas
időket sem hagyják kihasználatlanul. békés megyei állami és szövet-
kezeti gazdaságok között hasznos együttműködés alakult ki ezekben
a napokban. az állami gazdaságok általában még nem tudják használni
a kombájnokat, néhány szomszédos termelősövetkezetben viszont már
akad olyan tábla, amelyiken kombánjaratásra érett a gabona. a gaz-
daságok vezetői azonnal kölcsönadták a náluk még kihasználatlan
nagytejesítőgépeket. a mezőhegyesi és battonyai termelő-
szövetkezetek határában 9, a körösladányi dózsa termelősövetkezet
nagyterületén pedig 8 állami gazdasági kombájn vágja, cépetti az
őszi árpát. hasonló segítséget nyújtott a termelősövetkezeteknek
a vidék több más állami gazdasága is.

az esők, az esőket kísérő viharok sokhelyütt megdöntötték,
összekuszálták a kalászosokat. az ilyen táblákon a gépek nem bol-
dogulnak. a tervezettnél mindenütt nagyobb területről kell kézzel
betakarítani a termést. a kézi kasza, az a jórészt már „nyugdija-
zott”, szerszám most ismét keresett cikk lett a falusi üzletekben.
somogy megye kaposvári járásában néhány nap alatt több mint 300
kaszapengőt vásároltak. az állami gazdaságok százas tételekben ve-
szik a kaszákat, a kaszaköveket és a tokmányokat. hiányról ezideig
nem érkezett jelentés. /mti/

bb. 58. sárközi zoltán

k/áe/rj nk

1964. június 25.

a magyar országos levéltár osztályvezetője nyugat-németországba
utazott, ahol résztvesz a németországi levéltárak darmstadti orszá-
gos konferenciáján. /mti/

17.03/-n

-31-

bb. 56. Keszthelyen befejeződött a nemzetközi növényvédelmi kongresszus

vid/sk/rj ká

1964. június 25.

csütörtökön véget ért Keszthelyen a nemzetközi növényvédelmi kongresszus. tíz ország neves növényvédelmi kutatói vetették össze kísérleti eredményeiket. megállapították, hogy a burgonyabogár elleni biológiai védekezésben jelentős szerepe van az amerikai ragadozó poloskának, de ez az egyetlen rovarfaj nem elegendő a teljes védekezéshez. egyéb biológiai módszerekkel kombinálva azonban elérhetik, hogy teljesen nélkülözhető lesz az egészségre ártalmas ddt és más növényvédőszer.

a kongresszus záróakkordjaként meghatározták a biológiai védekezés további útját. a ragadozó poloskával kapcsolatos nemzetközi kísérlettel továbbra is Magyarországot bízták meg, tekintettel dr. Jerny Tibor és más növényvédelmi kutatók kiváló eredményeire, valamint a sajátos magyar klímára. emellett megkeresik a kolorádóbogár más természetes ellenségeit is, foglalkoznak a rovarpusztító fűrkészlegyek meghonosításával és baktérium, valamint gombatenyészetek kialakításával.

-. -

bb. 57. „Perrito de Costa”, gyikokat ajándékozott a fővárosi állatkertnek a kubai állatkertek főigazgatója

i/kz/rk ká

1964. június 25.

Moreno professzor a kubai állatkertek Európában tartózkodó főigazgatója meglátogatta a fővárosi állatkertet, s tárgyalásokat folytatott az intézmény vezetőivel a magyar és a kubai állatkertek közötti csere lehetőségeiről. Moreno professzor ugyanakkor értékes ajándékkal - „Perrito de Costa”, gyikokkal - gyarapította a fővárosi állatkert állományát. /mti/

-. -

17.20/-n

-32-

bb. 59. 18 magyar mezőgazdasági üzem vesz részt a bécsi nemzetközi kertészeti kiállítás újabb eredménybemutatóján

i kz/m/ká

1964. június 25.

Június 26-án újabb gyümölcs- zöldség- és dísznövény eredménybemutató kezdődik a bécsi nemzetközi kertészeti kiállításán. a nemzetközi vetélkedőn hazánkat ezúttal 5 állami gazdaság 7 termelőszövetkezet és 6 egyéb mezőgazdasági üzem termékei képviselik. az üzemek a gyümölcsbemutatóra különböző fajtájú cseresznyével, meggyel, piros- és fekete ribizkével, a zöldségbemutatóra paprikával, káposztával, uborkával, főzöhagymával, karalábéval, sárgarépával, petrezselyemmel és paradicsommal, a dísznövénybemutatóra pedig hat fajta gladiólusszal és egy új rózsafajtával neveztek. /mti/

-. -

bb. 60. gépi juhnyíró-verseny tiszavasváriban

vid/ká/sk/m

1964. június 25.

az agrártudományi egyesület és a tudományos ismeretterjesztő társulat csütörtökön országos juhnyíróversenyt rendezett a tiszavasvári állami gazdaságban. a versenyen szabotcs-szatmár megye 8 legjobb juhásza állt „rajthoz”, akik száz perc alatt száz birka gyapját fejtették le elektromos nyírógéppel. átlagos teljesítményük kilenc perc volt, vagyis fele annyi idő alatt nyírtak meg egy-egy juhot, mint kézi ollóval.

az anketon dr. Schandl József Kossuth-díjas akadémikus előadásában a magyar gyapjú minőségéről beszélt. /mti/

-. -

bb. 61. dr. Vinzenz Kotzina,

sk/m/vg

1964. június 25.

az osztrák kereskedelemügyi minisztérium államtitkára bíró József külkereskedelmi miniszter meghívására csütörtökön Budapestre érkezett. az osztrák államférfi az illetékes magyar szervekkel hivatalos megbeszéléseket folytat a két országot érintő kereskedelmi, idegenforgalmi és közlekedési kérdésekről. /mti/

-. -

17.25/-n

-33-

bb 62. rendelkezés a devizagazdálkodással kapcsolatos egyes korlátozások megszüntetéséről

i st/sk/m/vg

1964. június 25.

a népköztársaság elnöki tanácsa törvényerejű rendeletet a pénzügyminiszter pedig végrehajtási rendeletet adott ki a devizagazdálkodással kapcsolatos egyes korlátozások megszüntetéséről. a rendelet hatályon kívül helyezi azt a tilalmat, amely kimondta, hogy személyenként, illetve családonként nem szabad 500 grammnál több aranytárgyat birtokban tartani. a rendelet szerint azok ellen sem lehet eljárást indítani, akik korábban ezt a tilalmat megszegték. az ugynevezett deviza-belföldiek vagyis a hazánkban lakó magyar állampolgárok és a huzamosabb ideig nálunk tartózkodó külföldiek között megszüntették az aranytárgyak ajándékozásának korlátozásait is. továbbra is fennmarad azonban az a rendelkezés, hogy aranytárgyak adás-vétele, készíttetése, javítása, zálogbaadása csak az erre a célra kijelölt vállalat útján történhet. itt is enyhítést jelent azonban, hogy az iparengedéllyel rendelkező orá-sok a jövőben aranyórák szerkezeti javítását megkötöttség nélkül vállalhatják.

a törvényerejű rendelet mentesíti az eljárás következményei alól azokat, akik külföldi fizetőeszközök /valuták, devizák/ arany /szinarany, rudarany, aranyérme stb./ külföldi követelések, külföldön lévő vagyontárgyak bejelentési, illetve felajánlási kötelezettségüknek eddig nem tettek eleget. a mentesítés feltétele az, hogy az érdekeltek a tilalom alá eső értékeket a rendelet megjelenésétől számított 60 napon belül vételre ajánlják, bel illetve a külföldi vagyonra és követelésre vonatkozó bejelentési kötelezettségüknek e határidőn belül pótlólag tegyenek eleget

a rendelet figyelembeveszi azokat a változásokat is, amelyek a külföldre és onnan magyarországra irányuló utazási forgalom nagymérvű növekedéséből álltak elő. a külföldre utazó magyarországi lakosok ezentúl külön engedély nélkül, az eddiginél szélesebb körben vihetnek magukkal személyes használatukra szolgáló arany- és egyéb értéktárgyakat, ezeket azonban külföldön nem szabad elidegeníteni. továbbra is hatályban marad az a lehetőség, hogy a külföldre utazók 20 forintnál nem nagyobb címletekben 200 forintot vihetnek magukkal a visszaérkezéskor felmerülő költségek fedezésére. a 200 forintot meghaladó összeg külföldre vitele és a kivitt bankjegyek ottani értékesítése az ország érdekeit sérti, ezért büntetendő cselekmény.

az új jogszabályokról a magyar nemzeti bank devizaengedélyezési osztálya, 5. ker. szabadság-tér 8., szám alatt, vagy a 123-371-es telefonon ad felvilágosítást. /mti/

17. 30/-n

-34-

bb 63. pécel és isaszeg között ismét megindult a vasuti közlekedés

i nbj/sze/m/vg

1964. június 25.

a máv tájékoztatása szerint a budapest-hatvan közötti vonalon az isaszeg-pécel közötti vonalszakadást a pályafenntartási dolgozók csütörtökön a kora-délutáni órákban részben megszüntették. az egyik pályatesten 14 óra 10 perckor megindult a forgalom, s így az utasoknak nem kell átszállniok. a másik pályatest teljes helyreállítása csütörtökön az éjszakai órákra várható. /mti/

bb 64. magyar-lengyel barátsági nap salgótarjánban

vid/j/m/hk

1964. június 25.

csütörtökön magyar-lengyel barátsági napot tartottak salgótarjánban. az ünnepségekre salgótarjánba látogatott jerzy zielinski, a budapesti lengyel nagykövetség első titkára, és edward debicki, a lengyel kultúra igazgatóhelyettese. a vendégeket hankó jános a megyei tanács vb. elnöke, havas péter, az mszmp nógrád megyei bizottságának osztályvezetője és több más közéleti személyiség fogadta.

a barátsági nap eseményei során a salgótarjáni acélárugyá szakszervezeti művelődési otthonában a kulturaktivisták ankétján edward debicki előadást tartott a lengyel szakszervezeti kulturális életéről.

délután a megyei tanács dísztermében a Lengyelország felszabadulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett ünnepi megemlékezés szónoka jerzy zielinski volt. beszélt hazája fejlődéséről, méltatta a lengyel-magyar baráti kapcsolatokat jelenlétét. ezután a november 7. filmszínházban az „utban párizs felé,, című szinkronizált lengyel filmet mutatták be. /mti/

17.46/-n

-35-

bb 65. tito elnök átrepült hazánk felett

sk/m

1964. június 25.

Joszip Broz Tito, a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság elnöke, a jugoszláv kommunisták szövetségének főtitkára, utban a lengyel népköztársaság felé, csütörtökön átrepült hazánk felett és táviratban üdvözölte Dobi Istvánt és Kádár Jánost. /mti/

...-

bb 66. az afgán király köszöntőtvétele Dobi Istvánhoz

sk/m/sr

1964. június 25.

Mohammed Zahir Sah, afganisztan királya táviratban mondott köszönetet Dobi Istvánnak, az elnöki tanács elnökének az arkani bányaszerencsétlenséggel kapcsolatban kifejezett részvételeért. /mti/

...-

bb 67. vízbetörés tatabányán - elöntött a víz egy frontfejtést, a bánya többi része biztonságban van

vid/sk/m/szf

1964. június 25.

A tatabányai 15 /b aknában - ahol már többször küzdöttek meg a bányászok a karszt vízzel - szerdán reggel váratlanul ismét víz tört be az egyik frontelőkészítő vágatba. percenként körülbelül 20 köbméter karsztvíz zudult be a csaknem 200 méter hosszú vágatba.

Az üzem vezetőinek intézkedésére nyomban megkezdték a mentést. a betörés helyszínén senki sem tartózkodott, a vágat melletti frontfejtésben - anová átömlött a víz - riasztották a bányászokat. a munkások egy része nyomban megkezdte az értékes berendezések mentését a bánya mélyebb részeiből, másik csoportjuk pedig azonnal a szivattyúállomások megerősítéséhez kezdett. minden erőt a betörő víz tovább terjedésének megakadályozására a munkahelyek megmentésére összpontosítottak.

/folyt.köv./

18.00/-n

-36-

bb 67. /vízbetörés ... 1. folyt./m

Több mint százötvenen küzdöttek a víz ellen, s közülük számosan, munkások és vezetők 24-36 órát dolgoztak egyfolytában, törekvésük másfél napi küzdelem után eredménnyel járt. a veszélyeztetett területről minden berendezést kimentettek. a bánya mélypontján levő, napi 30 vagon teljesítményű frontfejtés víz alá került ugyan, az akna többi része azonban már biztonságban van. a szivattyúállomások teljesítményét percenkénti 78.5 köbméterre növelték. a betörő víz, valamint a bányából már eddig is rendszeresen kiemelt víz jelenleg 44 köbméter percenként, tehát a szivattyúk csaknem kétszer annyi víz kiemelésére képesek, mint amennyit jelenleg felszínre kell szállítani.

A bánya többi részében zavartalan a munka és a termelésből kiesett frontfejtés pótlására új munkahelyeket készítenek elő. /mti/

...-

bb 68. a kgst-államok vízügyi szakemberei megtekintették a balatonaligai öntözőrendszert

vid/sk/m/hk

1964. június 25.

A kgst-államok hazánkban tartózkodó vízügyi szakemberei csütörtökön megtekintették a balatonaligai öntözőrendszert. a szakembereket dégen Imre, országos vízügyi főigazgató, kísérte el utjukra. a látogatás során bejárták a balatonaligai állami gazdaság és a balatonvilágosi petőfi termelőszövetkezet öntözött területeit, majd megismerkedtek az automatikus szivattyútelep működésével. /mti/

...-

bb 69. guillevic az írószövetségben

k áe/áe/m/hk

1964. június 25.

A hazánkban tartózkodó neves francia költő Eugène Guillevic, a magyar költészet kiváló francianyelvű tolmácsolója csütörtökön magyar költőkkel és műfordítókkal találkozott az írószövetség klubjában és szívélyes baráti beszélgetést folytatott velük. /mti/

...-

18.10/-n

-37-

bb 71. kádár jános fogadta a szovjet pártmunkás-küldöttséget
j/m/nk 1964. június 25.

kádár jános, az mszmp kb első titkára csütörtökön fogadta a hazánkban tartózkodó szovjet pártmunkás-küldöttséget, amely v.i. poljakovnak, az szkp kb titkárának vezetésével tanulmányozza a magyar mezőgazdaságot.

a meleg baráti hangulatban lefolyt beszélgetésen részt vett fenér lajos, az mszmp pb tagja, a minisztertanács elnökhelyettese és németh károly, az mszmp kb titkára, valamint g.a. gyenyiszov, a szovjetunió magyarországi nagykövete.
/mti/

bb 70. kresz oktatás mikrobuszon
vid/sk/m/hk 1964. június 25.

a fejér megyei közúti balesetelhárítási tanács, a megyei rendőrfőkapitányság közlekedési osztályával, csütörtökön délután kresz-oktatást kezdett mikrobuszról kerékpárosok és segédmotorosok számára.

az érdekes kezdeményezésre az adott okot, hogy a város közúti forgalmában naponta több ezer kerékpáros és segédmotoros vesz részt, többségük általános, középsikolás és ipari tanuló, akik a forgalmas utszakaszokon, közlekedésrendészeti ismeretek hiányában veszélyeztetik saját maguk és a közlekedés biztonságát.

a város területén végzett mikrobuszos séták során, a hallgatók kb 15 kilométer utat tesznek meg másfél óra alatt, és e közben az előadó ismerteti a veszélyes helyeket jelző táblákat, a tilalmi táblákat, stb. a mozgóoktatás befejezésével fél óras közlekedési filmbemutatót tartanak. a tanfolyamokat augusztus 31-ig tartják meg. /mti/

18.50/-n

-38-

bb 72. a bukósisak megvédhette volna - súlyos motorkerékpár-szerencsétlenség komárom megyében

sk/vid/m/hk

1964. június 25.

csütörtökön délután a tatabánya és vértesszőlős közötti országuton haladt csepel-danuvia motorkerékpárjával sződecki henrik 34 éves vértesszőlősi lakos, a követési távolságot nem tartotta be és beleszaladt az előtte haladó, szabályosan lassító teherautóba. az összeütközés következtében életveszélyes koponyatörést szenvedett, a tatabányai kórházba szállították. az orvosi vélemény szerint, ha bukósisakot viselt volna, csak enyhe sérülése lenne. /mti/

bb 74. időjárásjelentés

sk/m/hk

1964. június 25.

a meteorológiai intézet jelenti június 25-én, csütörtökön este:

szórványos záporok, zivatarok!

várható időjárás péntek estig: változó mennyiségű felhőzet, szórványosan előforduló záporokkal, zivatarokkal. mérsékelt, helyenkint északi, északkeleti szél. zivatar idején átmeneti szélerősödés.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken: nyugaton 21-25, keleten 25-30 fok között. /mti/

bb 73. mély részvétellel temették el dr. dimitrov szokodi j. dánielt

sk/m/hk

1964. június 25.

csütörtökön délután a farkasréti temetőben katonai tiszteletadással kísérték utolsó útjára dr. dimitrov szokodi j. dánielt a magyar és a bolgár népköztársaság kiváló orvosát, a budapesti balassa jános kórház sebészfőorvos igazgatóját, a magyar partizán szövetség tagját, aki 42 éves korában nívatásának teljesítése közben tragikus hirtelenséggel elhunyt.

~~.....~~
/folyt.köv./

19.44/-n

-39-

le

bb 73. /mély ... 1. folyt./ m

a temetésen, amelyen többezren vettek részt megjelent a párt központi bizottsága, a kormány, a tábormoki kar több tagja, a partizánszövetség és a munkásőrség vezetői. ott voltak az elhunyt tisztelői, barátai, volt betegek, üzemi munkások, a budapesti pártszervezetek, kerületi tanácsok képviselői, intézmények és hivatalok dolgozói és a budapesti bolgár kolónia tagjai.

a honvéd zenekar gyászindulóinak hangjai mellett felsorakozott a ravatalnál a munkásőrség diszszakasza, s a magyar partizánszövetség és az mszmp 8. kerületi bizottság nevében vadász ferenc újságíró mondott gyászbeszédet. majd rajnai józsef főosztályvezető, a munkásőrség országos parancsnoksága nevében, dr. hüttl tivadar, az orvos egészségügyi szakszervezet, dr. dózsa arthur, az egészségügyi minisztérium nevében bucsuzott az elhunyttól. a koporsót a főváros által adományozott diszshelyen helyezték el. a sírnál pápai istván, a budapesti fővárosi tanács egészségügyi osztálya nevében, dr. orbán györgy a balassa jános kórház orvosai és személyzete nevében bucsuzott dr. dimitrov szokodi j. dánieltől.

az elhunytat a munkásőrség diszszakasza sortüzének hangja között helyezték a sírba. /mti/

--- #

bb 75. irodalmi est a könyvklubban

k áe/áe/m/hk

1964. június 25.

a magvető könyvkiadó csütörtökön a liszt ferenc-téri könyvklubban irodalmi estet rendezett. b.nagy lászló irodalomtörténész bevezető előadása után mai magyar költők verseit tolmácsolták neves előadóművészek. /mti/

bb 76. zenei tradíciók a csehszlovák szocialista köztársaságban

sk/m/hk

1964. június 25.

címmei kiállítás nyílt csütörtökön a csehszlovák kultúrában. a kiállításon megjelent oldrich moheisky csehszlovák kulturattasé is. /mti/

19.59/-n

-40-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Béni utca 6-7. Telefon: 169-400, 369-500

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

parlament

megkezdődött az országgyűlés ülásszaka

t bc-zs-bi-di-ie-tfgg- gk/s 1964. június 25.

csütörtökön összeült az országgyűlés.

az ülésen részt vett dobi istván, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, apró antal, biszku béla, fehér lajos, gáspár sándor, kállai gyula, komócsin zoltán, rónai sándor, somogyi miklós, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai és a kormány tagjai.

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

/folyt.köv./

i

11.30/s

- 1 -

Me

le

parlament

/megkezdődött az országgyűlés...1.folyt./vm

az ülészakot vass istvánné,

----- az országgyűlés elnöke nyitotta meg. megállapította, hogy az országgyűlés tagjai határozatképes számban vannak jelen. ezután megemlékezett dr. doleschall frigyeg egészségügyi miniszterről és kozma józsef győr-sopron megyei képviselőről, az országgyűlés elhunyt tagjairól. javaslatára a két kiváló közéleti személyiség emlékét megörökítették az országgyűlés jegyzőkönyvében. a képviselők néma felállással adóztak az országgyűlés elhunyt tagjai emlékének.

vass istvánné bejelentette, hogy kozma józsef helyére a győr-sopron megyei választókerületből varga zoltánné soronkövetkező pótképviselőt hívta be, majd elmondotta:

- a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke benyújtotta a postáról és a távközlésről szóló törvényjavaslatot, amelyet az országgyűlés illetékes állandó bizottsága megtárgyalt. a törvényjavaslatot a képviselők között szétosztották. ugyancsak megkapták az országgyűlés tagjai a népköztársaság elnöki tanácsának a legutóbbi ülészak óta alkotott törvényerejű rendeletekről szóló jelentését.

az országgyűlés az elnöki tanács jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

ezután dr. pesta lászló

----- az országgyűlés jegyzője ismertette az interpellációra jelentkezett képviselők nevét és az interpellációk tárgyát, majd vass istvánné javaslatára az országgyűlés elfogadta az ülészak tárgysorozatát.

ezen szerint a képviselők meghallgatják, illetve megtárgyalják a postáról és a távközlésről szóló törvényjavaslatot, a belkereskedelmi miniszter jelentését a kereskedelem helyzetéről, a legfőbb ügyész beszámolóját, majd interpellációkra kerül sor.

vass istvánné megnyitója után a postáról és a távközlésről szóló törvényjavaslat tárgyalása következett. elsőként dr. csanádi györgy

----- közlekedés és postaügyi miniszter emelkedett szólásra.

/folyt.köv./

11.40

II.

MA

parlament

megkezdődött az országgyűlés..... 2.folyt./s

tisztelt országgyűlés !

olyan törvényjavaslatot tárgyalunk, amely meggyőződésem szerint a népgazdaságunk egészében, és a különböző ágazatok fejlődésében is jelentős szerepet betöltő szerv munkáját javíthatja meg - kezdte beszédét a miniszter. a postáról és a távközlésről szóló törvényjavaslat kidolgozását az tette időszérivé és indokoltá, hogy az ezekre a területekre vonatkozó jogszabályok legutoljára 1936-ban szerepeltek az akkori képviselőház előtt, sőt a hírközlésre vonatkozó jogszabályok 1888-ban voltak a törvényhozó testület napirendjén.

a törvényjavaslat kidolgozását és megvitatását tehát indokolja, hogy megváltozott társadalmi viszonyok között élünk, s a technika fejlődése egész sor olyan vívmánnyal gazdagította a posta rendelkezésére álló eszközöket, - a vezetékes és vezeték nélküli rádió, a televízió, a távbeszélő, stb.- amelyekre a régi postatörvény megalkotói legfeljebb csak gondolhattak, de tekintettel nem lehettek.

a törvényjavaslat egyebek közt azt célozza - mutatott rá dr. csanádi györgy, - hogy jelenlegi társadalmi, gazdasági viszonyainknak megfelelően szabályozza a posta és a postát igénybevevő szervek egymáshoz fűződő viszonyát, s meghatározza a régi jogszabály megalakotása óta született technikai eszközök üzemeltetésének, használatának, igénybevételeinek jogi vonatkozásait.

- a posta legfőbb feladatának azt tekintjük, hogy lehetőségeihez, adottságaihoz mérten segítse népgazdaságunk fejlődését hozzájáruljon országépítő terveink valóra váltásához, s szolgáltatásaival messzemenően kielégítse a lakosság igényeit. a törvényjavaslat kidolgozásakor minderre figyelemmel voltunk, s természetesen figyelembe vettük azokat a nemzetközi megállapodásokat, amelyek nemzetközileg érvényesek, s amelyeket magunkra nézve kötelezőnek fogadtunk el. a régi postatörvény elsősorban az ugynevezett hagyományos,, klasszikus,, szolgáltatásokkal, a levél- és csomagküldéssel, az értéküldemények kézbesítésével foglalkozott. az előttünk fekvő törvényjavaslat döntően a modern hírközlés bevezetésének, alkalmazásának kérdéseit szabályozza. ez persze nem jelenti és nem is jelentheti azt, hogy a hagyományos feladatokat másodrangúknak, elhanyagolhatóknak tekintjük.

/folyt.köv./

12.50

III.

MA

parlament

megkezdődött az országgyűlés...../ 3.folyt./s

dr. csanádi györgy a továbbiakban elmondta, hogy ha az országgyűlés jóváhagyja és törvényerőre emeli a javaslatot, ennek szellemében kívánják kidolgozni az új postai szabályzatot, amely egy sor, a lakosságot közvetlenül érintő szolgáltatást - a kézbesítést, a felvevőszolgálatot, stb.- egyszerűbbé, bürokráciamentessé tesz. a posta szabályzattervezetben helyet kapott például a küldemények alakjának szabályozása, ami az előbb-utóbb napirendre kerülő gépesítés útját „ egyengeti„, s természetesen magát a szolgáltatást is meggyorsítja. csökkenteni akarják a kézbesítés adminisztrációját is, s az elképzelések szerint megváltoztatják a küldemények személyes átvételi kötelezettségére vonatkozó előírásokat. a jelenleg érvényben levő megkövetültségek sok bosszúságot, s nem kevés nehézséget is okoznak a címzetteknek, hiszen többségük munkában van akkor, amikor a kézbesítő kihordja a küldeményeket. a sok időt rabló utánjárászt úgy akarják megszüntetni, hogy részint bizonyos jogi személyek részint hivatali szervek - például szövetkezeti központok, ipari üzemek központjai - felhatalmazást kapnak a küldemények átvételére, s ott a címzettek minden további nélkül át is vehetik azokat.

a csupán rövid multra visszatekintő postai szolgáltatásokról szólva a miniszter hangsúlyozta :

- a legtöbb bíráló szó. kritikai észrevétel a távbeszélő szolgáltatás „ címére „ szól. elismerem, hogy az esetek többségében nem is indokolatlanul. jogos a bírálat, mert nem tudjuk kielégíteni a telefonkérők igényeit. a kép teljességéhez hozzátartozik, hogy a távbeszélő hálózat az elmúlt években, évtizedekben rendkívül gyors ütemben fejlődött. jellemzésül megemlítem, hogy 1937 óta a távbeszélő állomások száma három és félszeresére nőtt, jóllehet a második világháborúban telefonközpontjainknak több mint 60 százaléka tönkrement. a hálózat bővítésében, kiépítésében tehát nem kis léptekkel jutottuk előbbre, a következő időszakokban azonban a lehetőségekhez a népgazdaság egészének fejlődéséhez mérten az eddiginél gyorsabb ütemben szeretnénk előrehaladni. feladataink elsősorban a mezőgazdaság területén sürgetőek, hiszen ma már igénylőkként modern árutermelő, nagyüzemi gazdaságok jelentkeznek, amelyek joggal mondják, hogy feladataik megoldásához szinte munkaeszközként szükségük van távközlő szolgálatra. az igény jogos, amit szemléletesen bizonyít az is, hogy a statisztikai adatok szerint hazánkban jelenleg 100 mezőgazdasági munkásra 0.8 távbeszélő állomás jut.

/folyt.köv./

13.00/s

IV

PK

parlament

megkezdődött az országgyűlés..../ 4.folyt./s

az ipari üzemek ebben a vonatkozásban természetesen jobb helyzetben vannak, bár most, az ipari átszervezések következtében új, s ugyancsak jogos igénylők jelentkeznek, s e kérések teljesítésével kisebb-nagyobb mértékben feltétlenül hozzájárulhatunk az iparunkra háruló kötelezettségek teljesítéséhez. fontos feladatnak tartjuk a lakosság köréből jelentkező telefonigénylők kéréseinek teljesítését is. ha a felszabadulás előtti és a jelenlegi lakástelefonokat számszerűleg próbáljuk összehasonlítani, a fejlődés rendkívül nagy. az efféle összehasonlítás azonban nem lehet mérvadó számunkra ; s bár azelőtt csupán az ugynevezett jólszituált családok otthonaiban csöröggetett a telefon, arra törekszünk, hogy az elétszínvonal, a kulturális igények növekedésével párhuzamosan minél gyorsabban eleget tegyünk a lakosság igényeinek.

- meg kell azonban jegyezmem, hogy az új távbeszélő állomások bekapcsolásának határt szab a telefonközpontok fejlesztésének üteme. ebből következőleg a távbeszélő szolgáltatás szélesítése függvénye híradástechnikai iparunk fejlődésének. az előrehaladást ezen a téren igyekszünk azzal is gyorsítani, hogy szoros, gyümölcsöző együttműködést alakítunk ki a kgst-n belüli országokkal, s jó kooperációra törekszünk más országokkal is.

a miniszter megemlítette, hogy a posta távirószolgáltatása világszínvonalon áll, s például a rendelkezésre álló automatikus géptávírók, telex-gépek számottevően segítik a külkereskedelmi és egyéb szerveket nemzetközi kapcsolataik fenntartásában és bővítésében. rátérve a rádióműsor továbbítás, a rádióval kapcsolatos szolgáltatások kérdéseire, elmondta, hogy a rádióelőfizetők számaránya eléri az európai országokét - 100 lakosra 25 előfizető jut - s így a közeljövőben minden biztonnal elérjük, hogy hazánkban minden családnak lesz rádiója. korántsem lehetünk azonban elégedettek a vételi lehetőségekkel, s még sok tenni-való vár ránk, míg az egész ország területén jó műsorszórást biztosíthatunk. a helyzetet javítanunk kell a hullámsávok koordinálásával, a frekvenciaszolgálat összhangjának megteremtésével is.

/folyt.köv./

13.50

PK

V

PK

parlament

/ megkezdődött az országgyűlés.....5.folyt./vm

dr. csanádi györgy szólt a tévéműsorok továbbításának kérdéseiről is. előljáróban megjegyezte, hogy hazánkban ma már 1000 lakosra 52 televízióelőfizető jut, s bár nálunk jónéhány évvel később kezdődtek meg az adások, mint más európai országokban, az elmaradást lényegében behoztuk.

- a vételi lehetőségek javításával már a mostani ötéves terv időszakában szeretnénk elérni, hogy a tévé műsorait az egész ország területén tökéletesen vehessék. tárfalékadók létesítésével biztosítani kívánjuk az adások zavarmentességét, biztonságát, s kis adók építésével meg akarjuk szüntetni az árnyékolt helyeket. az elképzelések között természetesen szerepel második televízióadás bevezetése is. - erre azonban csak a hosszútávra szóló tervek valóra váltása idején kerülhet sor. a szovjetunióval létesített mikrohullámu összeköttetés megteremtése után a fejlődés következő állomása a láncképzés románia és nyugat felé. a mikrohullámu láncképzés a külföldi tévéadások átvételét sokkal biztonságosabbá, zavartalanabbá teszi majd. a posta fejleszteni kívánja a rádió ultrarövidhullámu műsorának továbbítását; a jó hangminőségű urh-adások vételi körének bővítése elsősorban a komolyzene kedvelőinek szerez majd sok örömet.

a közlekedés-és postaügyi miniszter referátuma végén hangsúlyozta:

- a felvevő- szolgálat korszerűsítése, az automata telefonközpontok számának gyarapítása, a legkülönbözőbb területeken előirányzott gépesítés, a rádió-és tévéműsorok továbbításában tervbe vett jelentékeny fejlesztés nagyban hozzájárul majd a panaszok számának csökkentéséhez az igények teljesebb kielégítéséhez. az ígért tervek megvalósításának legfőbb előfeltétele azonban, hogy a posta dolgozói továbbra is hivatásszeretettel, fegyelmezettséggel dolgozzanak. eddigi elismerésre méltó, jó munkájuk biztosítja annak, hogy kötelezettségeiknek eleget tesznek, s az új törvény biztosította lehetőségek felhasználásával megoldják a rájuk háruló feladatokat. kérem hogy az országgyűlés a postáról és a távközlésről szóló törvényjavaslatot fogadja el./nagy taps./

/folyt.köv./

13.56

14²⁰ 19

VII.

1962

parlament

/ megkezdődött az országgyűlés....6.folyt./vm

ezután bondor józsef

----- az országgyűlés ipari bizottságának elnöke, a törvényjavaslat előadója emelkedett szólásra. hangsúlyozta, jogalkotásunk e rég esedékes tartozásának törlesztését egyebek között az is indokolja, hogy a postáról mindmáig a majd harminc évvel ezelőtt, 1936-ban alkotott harmincötös számú törvény rendelkezett. az államnak a távbeszélővel kapcsolatos joga pedig az 1888-ban elfogadott harmincegyes törvényen alapul, amelynek hatályát 1926-ban terjesztették ki a rádióra.

- ezek a törvények már nem felelnek meg társadalmi életünk követelményeinek, a posta tevékenységében lezajlott változásoknak, - mondotta a továbbiakban bondor józsef, majd így folytatta:

- a technika fejlődése forradalmasította a hírközlést is. amíg 1937-ben a posta bevételeinek 60 százaléka a hagyományos forrásokból származott s csak 40 százalék volt az elektronikus úton közvetített hírközlés, addig ma lényegében fordított az arány. a bevétel 62 százalékát a legkorszerűbb, az elektronikus hírközlés alkotja.

- a szocialista társadalom építése, a technika fejlődése jelenleg is újabb és újabb feladatokat elé állítja a postát. mennyiségben és minőségben új szolgáltatási igények egész sora jelentkezik, - hangsúlyozta a törvényjavaslat előadója, majd a közlekedés és postaügyi miniszter beszédéhez kapcsolódva elmondotta, hogy az ipari bizottság vitáinak során is kiderült: nagy szükség van a távbeszélő-hálózat fejlesztésére. a bizottság ezért nagy örömmel üdvözölte azt a javaslatot, amely szerint a jövőben a beruházásokkal egyidejűleg meg kell valósítani a postai beruházásokat is.

az előadó ezután megemlítette, közeledünk ahhoz, hogy hazánkban minden család rádió-előfizetővé váljék, majd így folytatta: - 1959, a televízió adás megkezdése óta, ugrásszerűen nőtt és ma már meghaladja az 530.000-et a televíziókészülék tulajdonosok száma. e téren több olyan fejlett országot értünk el és előztünk meg valamelyest, mint például ausztria. az elmúlt években rendeletekkel igyekeztünk a törvényadta lehetőségeket bővíteni, de bebizonyosodott, hogy a posta és a távközlés feladatait a régi törvényekkel már nem lehet megoldani.
/folyt.köv./

14.05
15.15

VII.

1962

parlament

/ megkezdődött az országgyűlés....7.folyt./vm

ezért vált időszerűvé az új törvényjavaslat kidolgozása.

- a törvényjavaslat, amely anyagi kihatásokkal járó változásokat nem tartalmaz, megőrizte a postai és távközlési szervezet fennállása óta kialakult időtálló alapelveket. ezeket ugyanis a nemzetközi szervezetek és az egyes országok is elfogadták és alkalmazzák, a különböző nemzetközi egyezmények pedig jogszabályi erőre emelték. ilyen például a világ valamennyi postájánál érvényesülő és a postai tevékenységgel összhangban álló korlátozott kárfelelősség. a javaslat elkészítésénél az az elv is érvényesült, hogy az időtálló, a fejlődés folyamán kialakult és ma is helyesnek tartott elveket továbbra is fenn kell tartani, ha azok gazdasági berendezkedésünkbe és jogrendszerünkbe beilleszthetők.

- a javaslat figyelembe vette a szocialista országok kapcsolatának fejlődését is. alkotói arra törekedtek, hogy a rendelkezések összhangban legyenek a szocialista országok hasonló jogszabályaival. figyelembe vették az elmúlt évtizedekben kialakult és jelenleg különböző szintű jogszabályokban vagy utasításokban megtalálható elveket is. mindezeket egységbe foglalták és beillesztették a törvényjavaslatba. a régi elvek korszerű átalakításán és egységbe foglalásán kívül egész sor új, a posta és a távközlés területét érintő rendelkezés, mint például a frekvencia-gazdálkodás, valamint a rádió- és televízió zavarelhárítás is helyet kapott a törvényjavaslatban.

- az előterjesztett törvényjavaslatot az országgyűlés ipari bizottsága megvitatta és elfogadta. ugyanakkor mind a képviselők, mind a meghívott szakértők úgy látták, hogy az indoklás szövege néhány helyen módosításra szorul, elsősorban azoknál a rendelkezéseknél, amelyek közvetlenül érintik az állampolgárokat és amelyek végső soron jogvitás eseteket idézhetnek elő.

- az ipari bizottság véleménye szerint a módosítás nemcsak az állampolgárok érdekeinek védelmét és a jogviták zavartalan lebonyolítását eredményezi, hanem a törvény alkotásával egyidejűleg hatáskör szerint is pontosan elhatárolja a különböző eseteket. így már a legelső ügyeknél sem történhet meg az, hogy a különböző áttételek fennakadást, jogbizonytalanságot idézzenek elő az érdekelt szervek munkájában.

bondor józsef befejezésül bejelentette, hogy az országgyűlés ipari bizottsága a törvényjavaslatot változtatás nélkül elfogadja és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.
/folyt.köv./

14.20/a

15.15

VIII.

—
RW

a szerkesztőségek figyelmébe!

/ megkezdődött az országgyűlés...1.folyt/ első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

.... ezután megemlékezett az elhunyt dr. doleschall frigyos egészségügyi....

ugyanezen bekezdés ötödik sorától a szöveg helyesen:

..... győr-sopron megyei képviselőről. javaslatára a két kiváló közéleti...../ a közbeeső szöveget kérjük törölni.

14.30/s

15.15

IX.

—
RW

parlament

megkezdődött az országgyűlés..... 8.folyt./s

a törvényjavaslat vitájában elsőnek dr. hargitai katalin

vas megyei képviselő szólalt fel. abból a szempontból bírálta a törvényjavaslatot, mennyire pontos, szabatos a megfogalmazása, nem ad-e lehetőséget későbbi hosszadalmas vitákra, peres ügyekre. egyebek között kifogásolta, hogy a szövegezők feltételes módot használtak olyan esetekben is, amikor az véleménye szerint nem helyes. így például helytelenítette a xvii. paragrafus 3. pontját, amely kimondja: „ az ingatlan tulajdonosa a munkák során okozott károk megtérítését a polgári jog szerint követelheti,..

- tenát - folytatta a képviselő - a tulajdonos csak feltételesen, hosszadalmas eljárás után juthat kártérítéshez. sokkal egyértelműbb lenne, ha így hangzana a törvény: „ az okozott kárt meg kell téríteni a polgári jog szabályai szerint,.. ezzel egyrészt gondosabb munkára serkenthetnénk a posta dolgozóit, másrészt pedig tehermentesítenénk a bíróságokat és más jogi intézményeket.

dr. hargitai katalin a továbbiakban kifogásolta, hogy a törvényjavaslat indoklásában sok az idegen szó. ha már az idegen szó jogi nyelven pontosabb, akkor legalább zárójelben írják le annak helyes, esetleg hosszabb magyar jelentését is - mondotta.

a képviselő mindezek alapján indítványozta: a törvényjavaslat határozottabban foglaljon állást az állampolgárok jogai mellett s hogy a szövegezésben jobban éljenek a magyar nyelv lehetőségeivel.

a képviselő a törvényjavaslatot elfogadta és a kifogásolt részek átszövegezését kérte.

klujber lászló

----- fejér megyei képviselő előljáróban hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat nagy körültekintéssel készült és szocialista fejlődésünk szükségszerű követelménye. egyetértett azzal, hogy a távközlési igényeket a jelenlegi berendezésekkel ma már szinte lehetetlen kielégíteni. a távbeszélő központok túlterheltségét csak korszerű berendezések építésével lehet megszüntetni - mondotta többek között, majd arról beszélt, hogy a jelenlegi szervezeti formát, amely elavult, lassítja az ügyek intézését, korszerűsíteni kellene.

/folyt.köv./
14.45/s
15.15

X.

kek

parlament

megkezdődött az országgyűlés.... / 9.folyt./s

- székesfehérvárott például 4 postahivatal, két műszaki fenntartási és központi üzem, a helyi távbeszélő igazgatóság gőcüzeme és az országos rádió táviró állomás működik a budapestvidéki postaigazgatóság fennhatósága alatt. véleményem szerint ésszerű és kívánatos lenne a helyközi távbeszélő igazgatóság gőcüzemét, a budapestvidéki postaigazgatóság üzemét és a postahivatalhoz tartozó távbeszélő kezelést közös irányítás alá vonni. ezután a postai beruházásokkal foglalkozott.

- megyénkben a postahivataloknak mintegy 40-50 százaléka elavult, nem felel meg a követelményeknek. a posta műszaki szerveinek elhelyezése sem korszerű. raktáraik nem megfelelőek, nagyértékű berendezéseik és anyagaik tárolása nincs megoldva. ennek egyik oka, hogy a járulékos beruházásokból a postai fejlesztés általában kimarad. ezért javaslom, hogy a postai létesítmények hitelfedezetét központilag biztosítsák.

a képviselő a továbbiakban indítványozta:

- a törvény végrehajtási utasítása adjon nagyobb önállóságot a posta megyei és alsóbb szerveinek. ezután a kábeshálózat fejlesztésének fontosságáról beszélt, majd felszólalását így fejezte be:

- a napirenden szereplő törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben is jónak, helyesnek, reálisnak tartom, ezért elfogadom. a postai dolgozók is nagy meglepéssel fogadják az a kérésünk, hogy a törvényjavaslat lényegét a végrehajtási utasítás is hűen tükrözze.

galló ernő

----- budapesti képviselő a hírlapkézbesítés és terjesztés kérdéseivel foglalkozott felszólalásában. hangsúlyozta, hogy a jó terjesztő munka nagyon fontos, mert a szocialista tudat kialakításának egyik legjelentősebb, legmaradandóbb, ha ugyan nem leghatásosabb eszköze a nyomtatott betű, amely a könyvek, az újságok és a folyóiratok példányainak milliói, sőt lassan már milliárdjai révén jut el az olvasóhoz.

/folyt.köv./

14.58/s

-XI-

kek

parlament

megkezdődött az országgyűlés..... 10.folyt./s

a továbbiakban adatokkal világította meg a sajtóterjesztés munkájának fejlődését. elmondotta, hogy 1951-ben, amikor a posta átvette a sajtóterjesztést, egy hónapban körülbelül 30-32 millió ujságot, folyóiratot juttatott el az olvasókhoz, illetőleg árusítás útján a vásárlókhoz. ma viszont már 70-72 milliót terjeszt havonta. ez az összehasonlítás egyben érzékelteti a magyar sajtó és a sajtó iránt megnyilvánuló érdeklődés rohamos növekedését is.

a képviselő ezután rámutatott, hogy a fejlődés nem csupán mennyiségi, hanem minőségi is. 1951- előtt a magán lap-terjesztő vállalatok és lapbizományosok csak az ország egy részében, a városokban és a nagyobb községekben terjesztették az ujságot. mintegy 1500 községben a sajtóterjesztés teljesen ismeretlen volt. ezzel szemben ma az ország legtávolabbi helyére is eljut a nyomtatott betű, az ujság, a folyóirat, eljutnak a különféle szaklapok. minőségi fejlődés következett be abban a vonatkozásban is, hogy a jelenlegi mintegy 70-72 millió példányból 50 millió előfizetés révén 20 millió pedig árusítás útján jut el az olvasókhoz. az 50 millió példány tehát a rendszeres, állandó ujságolvasást jelzi. a posta jól, eredményesen látja el feladatát és ezért a postai dolgozók elismerést és dicsőítést érdemelnek.

a felszólaló ezután a feladatokat elemezte. fontos teendőként említette a terjesztésben még itt-ott megmutatkozó aránytalanságok felszámolását s a szaklapok terjesztésének javítását. biztosítani kell, hogy a szaklapok valóban azokhoz az olvasókhoz jussanak el, akik számára készülnek.

végezetül arra kérte az illetékes szerveket, hogy amikor új lakótelepeket terveznek, vegyék figyelembe a hírlapterjesztés technikai lebonyolításával kapcsolatos igényeket is. véleménye szerint a törvényjavaslat megteremti az előfeltételeket a posta

hírlapterjesztői munkájának még eredményesebbé tételéhez. a törvényjavaslatot elfogadta.

az elnöklő vass istvánné ezután szünetet rendelt el.

/folyt.köv./

15, 10/-s

XII

[Handwritten signature]

parlament

megkezdődött az országgyűlés...../ 11.folyt./s

szünet után Lőrincz pálné,

csongrád megyei képviselő a postáról és a távközlésről szóló új törvény szükségességének hangsúlyozásával kezdte felszólalását. a századforduló idején született régi törvények - mondotta - már nem felelnek meg a mai élet követelményeinek, hiszen időközben számos új postai és főleg távközlési ágazat terebélyesedett ki, így például a vezeték nélküli távközlés bővülésével előtérbe került a frekvencia-gazdálkodás, valamint a rádió- és televízió-adások zavartalanságának biztosítása.

a legjobb szakemberek közreműködésével készített új törvény a jelenlegi igényeket azáltal is jobban kielégíti, hogy összeállításánál figyelembe vették a szomszédos szocialista országok, s egyes tőkés országok már kipróbált és a gyakorlatban is bevált hasonló tárgyú törvényeit.

a továbbiakban azzal foglalkozott a képviselő, hogy az új törvény mennyiben szolgálja az állampolgárok érdekeit, hogyan javítja a posta által nyújtott szolgáltatásokat, és milyen mértékben csökkenti a még gyakran előforduló vitás ügyek számát. hangsúlyozta, hogy a törvényjavaslat a szolgáltatásokat igénybevevők számára anyagi természetű változtatásokat nem tartalmaz. ezután rámutatott: a telefont ma már mind többen igénylik, azonban - mint mondotta - a növekvő szükségleteket a meglévő berendezésekkel ma már nem lehet maradéktalanul kielégíteni. csongrád megye városaiban, például a mintegy 60.000 lakosu hódmezővásárhelyen - a fenti okok miatt - a telefon-előfizetők száma még az ezret sem éri el. gyakori eset, hogy olyan emberek, akinek foglalkozásuknál, beosztásuknál fogva feltétlenül szükségük lenne telefonra, évek óta nem tudnak hozzájutni. automata központ megépítése hódmezővásárhelyen annál is inkább sürgős, mert a hamarosan várható nagy fontosságú ipar-telepítés még csak növelni fogja a gondokat. éppen ezért nem megnyugattató számunkra, - hangsúlyozta - hogy az új központ beszerelésére még a harmadik ötéves tervben sem kerül sor.

/folyt.köv./

15.23/-s

[Handwritten signature]

XIII

[Handwritten signature]

parlament

megkezdődött az országgyűlés...../ 12.folyt./s

ezután a képviselő arról szólt : fontos, hogy a készülő város- és községrendezési terveknel, valamint egyéb beruházásoknál előre biztosítsák a postai és távközlési épületek, berendezések és vezetékek elhelyezését. így nem fordulhat majd elő olyan eset, mint például csongrádon, ahol egy modern irodaházat építettek, de azt mindmáig nem tudják „üzemeltetni”, mert telefonkészülékeket nem szereltek fel az épületben.

végül javasolta, hogy a városok távlati fejlesztési terveinek elkészítésénél számoljanak az igények gyors növekedésével. a törvényjavaslatot elfogadta.

a vitában elhangzott felszólalásokra dr. csanádi györgy közlekedés- és postaügyi miniszter válaszolt. jóleső érzéssel nyugtázta a posta dolgozóinak jó munkáját dicsérő elismerő szavakat. köszönetet mondott azokért a javaslatokért, amelyek a posta fejlesztését, a végrehajtási utasításoknak a törvény szellemét tükröző, helyes kialakítását kívánják segíteni. kérte a felszólalókat, hogy különösen a technikai kérdések megoldásában a harmadik ötéves terv előkészítése során is támogassák majd a postát és az illetékes szerveket.

a miniszter ezután bejelentette, hogy egyetért az előterjesztett két konkrét módosító javaslattal, elfogadja azt az indítványt, amelyet bondor józsef előadó nyújtott be az ipari bizottság nevében és amelyben bizonyos változtatásokat javasol a törvényjavaslat indokolásában. ezek a változtatások a törvény érdemi részét nem módosítják, ellenben a törvény szellemét helyesebben, világosabban juttatják kifejezésre.

ugyancsak egyetért dr. hargitai katalin képviselő módosító javaslatával is. ez a törvényjavaslat szövegére vonatkozik és azt a célt szolgálja, hogy az új törvény jobban alkalmazkodjék a polgári törvénykönyvhöz. kérte az országgyűlést, hogy a törvényjavaslatot az említett módosításokkal együtt fogadja el.

az országgyűlés ezután a postáról és a távközlésről szóló törvényjavaslatot az ipari bizottság és dr. hargitai katalin módosító javaslataival együtt egyhangulag elfogadta.

ezután ebédszünet következett.

a szünet után polyák jánosnak, az országgyűlés alelnökének elnökségével folytatódott az ülés.

tausz jános

belkereskedelmi miniszter jelentést terjesztett elő a kereskedelem helyzetéről. /folyt.köv./

15.34/-s

PR

XIV.

PR

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....13.folyt./vm

- tisztelt országgyűlés!

- a második ötéves tervről szóló, 1961. évi kettős törvény célul tűzte ki a lakosság anyagi és kulturális jólétének emelését. ennek megvalósításában jelentős szerep hárul a belkereskedelemre, minthogy a lakosság pénzjövedelmének 75-80 százalékát költi az idetartozó árucikkek vásárlására, s iparunk termelésének csaknem a felét a belkereskedelem értékesíti. a kormány időszerűnek tartotta, hogy számot adjon az országgyűlésnek a belkereskedelmi terv teljesítéséről és a lakosság ellátása érdekében végzett tevékenységről.

- a kiskereskedelmi áruforgalom a terv-törvény előírásai szerint fejlődik; a lakosság áruellátásának, a kiszolgálás kulturájának és általában a kereskedelmi munkának a fejlesztésére vonatkozó irányelvek teljesítése is jó úton halad. a lakosság áruellátására és a kereskedelem fejlesztésére a párt és a kormány gazdaságpolitikája alapján kialakított irányelvek a gyakorlatban helyesnek bizonyultak. a vásárlóerő és az árualapok egyensúlyának biztosítására, az árukinálat korszerűségének fejlesztésére, a falusi lakosság ellátásának javítására, valamint az új kereskedelmi módszerek szélesebb körű alkalmazására irányuló intézkedések eredményesek voltak. elősegítette a fejlődést az állami és a szövetkezeti kereskedelem működési területének elhatárolása, s a különböző irányítású kereskedelmi szervezetek között kialakult szocialista verseny.

- a lakosság vásárlóerejének növekedése, valamint a társadalmi, gazdasági és kulturális fejlődés következtében a belkereskedelmi forgalom 1960-1963 között 16 százalékkal emelkedett. 1963-ban egy-egy család havonta átlagosan 300 forinttal többet költött vásárlásra, mint három évvel korábban.

az előadó ezután részletesen foglalkozott az élelmiszer-fogyasztás alakulásával, amelynek színvonala - kalóriában számítva - már elérte, sőt túlhaladta a fejlett országokét. különösen a korszerű és egészséges táplálkozás szempontjából fontos, valamint az iparilag feldolgozott élelmiszerek, mint például a tej, vaj, vágott-baromfi, mélyhűtött áruk, konzervek, édesség-áruk, stb. értékesítése nőtt. az egy lakosra jutó évi huszfogyasztás a háboru előtti 33 kilógrammról több mint 50 kilógrammra növekedett. az 1930-as években hazánkban az egy főre jutó évi cukorfogyasztás 10-11 kiló volt - és ezen belül a mezőgazdasági cselédek évi fogyasztása alig haladta meg a 2 kilógrammot - tavaly viszont az átlagos cukorfogyasztás majdnem elérte a 29 kilógrammot.

/folyt.köv.-/

15.45 s

PR

XV.

PR

/megkezdődött az országgyűlés.....14.folyt./vm

1963-ban - főképpen az 1961 évi árleszállítás eredményeként - háromszor több babkávét, 42 százalékkal több csokoládét és 51 százalékkal több déligyümölcsöt adtak el, mint három évvel ezelőtt. a tavaly eladott babkávénem mennyiségéből minden egyes 18 éven felüli lakosra csaknem 100 dupla fekete jutott. a kereskedelmi és az üzemi vendéglátásban naponta egymillióan étkeznek. állandóan szaporodik a városokban, az üdülő-és a kiránduló helyeken az olcsó és gyors étkezési lehetőséget nyújtó vendéglátó üzletek száma, s mind több községben működik meleg ételeket árusító kisvendéglő. így érthető, hogy a kereskedelmi vendéglátásban három év alatt 30 százalékkal nőtt a meleg ételek, s 33 százalékkal az egyéb ételek értékesítése.

a ruházati cikkeknel az áruellátás színvonalának javulását nem annyira a mennyiségi, mint inkább a minőségi változások jelzik. a nemzetközi fejlődés irányával egyezően a lakosság elsősorban a műszálas kötött - és méterárúkat, az új eljárással gyártott textiliákat, a könnyű szöveteket és cipőket vásárolja. a tartós fogyasztási áruk közül számos cikket az utóbbi években kezdtek tömegesen értékesíteni. három év alatt körülbelül hatszáz ezer szoba-és konyha berendezéséhez elegendő butort adtak el. az országban jelenleg 70.000 családnak van személygépkocsija, 130.000 családnak villamos hűtőszekénye, 900.000-nak mosógépe, több mint félmilliónak televízió-készülék. a tartós fogyasztási cikkek értékesítése 1960 és 1963 között kerekén 40 százalékkal növekedett. az új cikkek további újfajta keresletet is támasztanak: a mosógépekhez például centrifugákra és szintetikus mosószerekre, a modern butorokhoz korszerű lakástextiliára és disztárgyakra van szükség. jellemző például, hogy 1963-ban a lakosság új járművek vásárlására 1400 millió forintot, üzemanyagra, alkatrésze, kerékköpenyre és gumira pedig 800 millió forintot költött.

mozira, színházra, rádió-és televízió-előfizetési díjakra, valamint könyvekre és a kulturális fejlődést közvetlenül szolgáló egyéb árukra a lakosság a múlt évben csaknem négy milliárd forintot, egy családra számítva több mint 1300 forintot adott ki.

- tisztelt képviselőtársaim!

- az utóbbi években megnövekedett a lakosság, főként a parasztság kereslete a központi árualapok iránt. ez összefügg azzal, hogy a saját termelésből és a természetbeni juttatásokból csökken a fogyasztás, ami a mezőgazdasági nagyüzemek kialakulásának időszakában természetes folyamat.
/folyt.köv./

15.45/-s
16.40

XVI.

le

/megkezdődött az országgyűlés....15.folyt./vm

mértéke azonban a vártnál nagyobb és gyorsabbított volt, s ezért fokozottan terhelte meg a központi árualapokat. a továbbiakban arra kell törekednünk, hogy ez a folyamat összhangban legyen lehetőségeinkkel. ezért a központi árualapok tehermentesítése és kiegészítése érdekében jobban kell támaszkodni a háztáji gazdaságok termelésére és más helyi források kiaknázására.

- különösen nagy erőfeszítéseket igényel a lakosság ellátása hussal és vajjal. ezekből a cikkekből a keresletet elsősorban a városokban és az ipari területeken igyekeztünk kielégíteni. összességében

a lakosság huszfogyasztása nem alacsony. a múlt évben belföldi felhasználásra összesen 5.4 millió darab, egy családra számítva majdnem két sertést vágtak. 1963-ban a belkereskedelem 16 százalékkal több húst és baromfit értékesített, mint 1960-ban, a keresletet mégis csak korlátozottan tudtuk kielégíteni. a vásárlók egyébként nemcsak az árukinálat mennyiségét, hanem a választékot, a friss és a fagyasztott husok arányát is kifogásolják. a hus iránti keresletet növeli az emelkedő életszínvonal, az állattartó háztartások számának csökkenése, az üzemi étkezés bővülése, az üdülők, egészségügyi és szociális intézmények nagyobb hus-szükséglete, valamint a növekvő idegenforgalom. csökkenti a bolti forgalomba kerülő töke-hus mennyiségét és választékát a huskészítmények iránti mind nagyobb igény. a megoldás utja az állattenyésztés fejlesztése.

- nem tudtuk teljesen kielégíteni a lakosság tüzelőanyag szükségletét sem, noha ebből a cikkből az elmúlt három év alatt 32 százalékkal, s ezen belül a főként a falvakat ellátó földművesszövetkezeteknél 65 százalékkal nőtt a forgalom. probléma még így is - főként falun - jelentkezett. a parasztság jelentős része korábban mezőgazdasági hulladékkal tüzelt: most kevesebb is a hulladék, s a meglevőt a nagyüzemek jobban hasznosítják. az új tüzhelyekben és kályhákban, amelyekből a földművesszövetkezetek csupán az utóbbi három évben félmillió darabot adtak el, nem is nagyon lehet a hulladékot eltüzelni. három év alatt 174.000 új lakás épült fel, s a lakosság több helyiséget hosszabb ideig fűt, mint korábban. fokozta a keresletet az egymást követő két hideg tél is. a szénbányászat példa mutató erőfeszítéseket tett a termelés fokozására, több tüzelőanyagot hoztunk is be, mégis idő kell, amíg a megnövekedett kereslettel egyező szintre lehet emelni a kínálatot.

/folyt.köv./

15.54/-s
16.40

- XVII -

le

/megkezdődött az országgyűlés.....16.folyt./vm

az előadó a továbbiakban utalt arra, hogy a falun mindennapos-sá vált az olyan élelmiszerek vásárlása, amelyeket ott azelőtt alig fogyasztottak, s általában az egész országban keresettekké váltak a korszerű iparcikkek. megnövekedett az olyan áruk forgalma is, amelyek a nők háztartási munkáját könnyítik meg, a mélyhűtött áruk és konzervek mellett a vendéglátóipar és a kiskereskedelem mind több előkészített és félkész ételt, valamint tisztított burgonyát és zöldséget árusít, s számos étteremből kész ebédet vagy vacsorát lehet hazavinni. a legnehezebb háztartási munka, a mosás megkönnyítését a mosógépeken kívül a korszerű mosószeresek s három év alatt csaknem 60.000 centrifuga eladása, valamint a könnyen mosható és tisztítható, vasalást nem igénylő ruházati cikkek forgalomba hozatala szolgálja.

- az elmúlt esztendőben csaknem 600.000 külföldi kereste fel hazánkat, s arra számítunk - elsősorban a baráti országokkal kötött egyezmények alapján - hogy az idén külföldi vendégeink száma eléri az egymilliót. ezért már az elmúlt években meggyorsítottuk a szállodai férőhelyek számának növelését, s a kormány határozatot hozott, hogy a harmadik ötéves tervben további 7500-10.000 szállodai férőhelyet kell budapesten, a balaton mellett és a duna-kanyarban létesíteni.

- tisztelt országgyűlés!

- a kereslet sokrétű kielégítését szolgálja a fogyasztási cikkek gyorsan növekvő, a tervezettnél nagyobb mértékű behozatala. ezt a nemzetközi munkamegosztás és a külkereskedelmi forgalom fejlődése lehetővé, de egyben szükségessé is tette. több cikkből a lakosság keresletét teljes egészében, vagy nagyobb részben import útján elégítjük ki. így például a baráti országokból hozunk be személygépkocsikat, karórát, villanyborotvát, porszívót, fényképezőgépet, valamint butort, üveg-és porcelánárut, papírt és írószeret és számos más cikket. hozzájárult a lakosság áruellátásának javításához a szocialista országok belkereskedelmével lebonyolított választékcseré, amely három év alatt 1,2 milliárd forint értékű áruval bővítette a kínálatot.

/folyt.köv./
16.00/s
16.40

- XVIII -

/megkezdődött az országgyűlés....17.folyt./vm

- a növekvő hazai szükséglet kielégítésére mind több nyersanyagot és gépet kell importálnunk, ennek ellentételeként viszont az exportot gyakran olyan fogyasztási cikkekből kell növelnünk, amelyekből a meglévő ipari kapacitás kevés a kiviteli és a belföldi igények együttes kielégítésére. ez főként a legkorszerűbb ipari kapacitásokra vonatkozik, ezért nem fejlődik a kívánt mértékben éppen a korszerű cikkek, mint például a gyúrtelenített textil, vagy a modern butorok áru kínálata. a belkereskedelem igényeinek kielégítését sok esetben az ipar anyagihiánya is zavarja, s részben ebből adódnak egyes minőségi problémák is. több iparágban nem kielégítő még az iparfejlesztésnek és a belkereskedelem várható igényeinek az összehangolása.

- az ipar és a kereskedelem együttműködésének fejlesztése jelentékenyen hozzájárulhat az áruellátás színvonalának javításához. a tervezési, a szerződéses és az anyagi érdekeltségi rendszert mindinkább alá kell rendelni az alapvető célnak: olyan termelés és áru kínálat kialakításának, amely a lakosság keresletének mind teljesebb kielégítését szolgálja. az együttműködésnek a vállalati önállóságra kell épülnie. egyben módot kell találni a belkereskedelem és az ipar között olyan hosszabb lejáratú szerződések kötésére, amelyek biztosítják hogy az ipari termelés a fogyasztási igényeknek még megfelelőbben fejlődjen.

- az együttműködés fejlesztésének kulcskérdése, hogy a belkereskedelem jobban készüljön fel a kereslet felmérésére, a készletek áttekintésére és a megrendelések megalapozására. egy-egy új cikk várható forgalmának megítélésében a kereskedelmi szakemberek gyakran túlzottan óvatosak, s a megrendeléseket az is zavarja, hogy félnek a készletek növekedéséből következő többletköltségektől. a termelés és a forgalom jobb összhangját esetenként akadályozza a raktárhiány, illetve a meglévő raktárak egy részének korszerűtlensége és elaprózottsága, a gépesítés és a megrendelésekhez szükséges nyilvántartás alacsony színvonala.

az előadó a továbbiakban néhány fontos belkereskedelmi intézkedésről beszélt. ilyen volt például a babkávé, a csokoládé és más import-élelmiszerek árleszállítása, a sör-és a cigaretta áremelése, majd később néhány tartós fogyasztási cikk, egyes ruházati cikkek és a testkárú árleszállítása. ezek együttesen 600-700 millió forint megtakarítást jelentettek a lakosságnak, s további nagy előnyük, hogy kedvező irányban befolyásolták a kereslet alakulását. hitelre a belkereskedelem három év alatt 3,3 milliárd forint értékű tartós fogyasztási cikket adott el.

/folyt.köv./
16.95/-s,
16.40

- XIX -

/megkezdődött az országgyűlés....18folyt./vm

így csaknem 800.000 család vásárolt különféle nagyértékű cikket: jórészt olyanok, akiknek anyagi körülményei ezt esetleg csak a következő években tették volna lehetővé. a hitelakciók egyben elősegítették olyan áruk termelésének a fejlesztését, amelyekben a fizetőképes kereslet egyébként lassan növekedett volna.

a kereskedelmi tevékenység rugalmasságát fokozta az idényvégi kiadások és leértékelések rendszerének bevezetése. az idényvégi kiadásokon három év alatt csaknem kétmilliárd forint értékű idénycikket adtak el körülbelül 30 százalékkal alacsonyabb áron. a lakosság számára kedvezőnek bizonyult, hogy egyes ruházati cikket olcsóbban vásárolhatott meg, a kereskedelemnek pedig nem kellett tárolnia a megmaradó készleteket a következő szezonig. a három év alatt csaknem ötmilliárd forint értékű divatjamult árut értékeltek le 25-30 százalékkal. így a kereskedelmi készleteket friss, keresett árukkal tölthették fel.

- az állami és a szövetkezeti kereskedelem - folytatta tausz jános - három év alatt több mint egymilliárd forintot fordított üzletek, áruházak, szállodák, éttermek, valamint más kereskedelmi létesítmények építésére és bővítésére. az öt évre tervezett 2.700 kiskereskedelmi és vendéglátó üzletből három év alatt 1900 felépült, s az egész időszakra előirányzott 1450 szállodai szoba már erre az időpontra elkészült. a kiskereskedelmi és vendéglátó üzletek hálózata az utóbbi esztendőben évenként 600-700 mégpedig zömében korszerű, kulturált egységgel bővült. ebben illetve a következő évben készül el az ózdi, a csepeli, a veszprémi és a szegedi áruház. a szövetkezeti kereskedelem korszerű áruházakat létesített karcagon, nagykörösön, bicskén, berettyóújfalun, pétervásárán és még számos más helyen. az elmúlt másfél évben modern üzlethálózat épült ki az új lakótelepeken, így például a fővárosban az üllői úton, lágymányoson, csepelen és az árpád-híd pesti hídtőjénél, vidéken pedig szigetzentmiklóson, vácotton, veszprémben, valamint borsod, békés, baranya és hajdu megyében. ezenkívül mintegy 350-400 üzlet létesült olyan helyeken, például peremkerületekben, egyes községekben, ahol korábban a lakosságnak ugyyszólván semmilyen vásárlási lehetősége sem volt.

/folyt.köv./

- XX -

16.10/-s

16.40

/megkezdődött az országgyűlés.....19./s

még mindig előfordul azonban, hogy az üzletek nem készülnek el a lakóteleppel egyidejűleg, vagy hogy az építési szervek nem teljesítik az üzletek létesítésére vonatkozó előírásokat. nem kielégítő a családi házas magánerebből épülő lakótelepek kereskedelmi ellátottsága sem. a jelentős fejlődés mellett joggal kifogásolható, hogy egyes kereskedelmi létesítményeket sokszor kellő megfontolás nélkül átalakítanak s a kivitelezésnél indokolatlanul pazarolnak. bár az ilyen jelenségek száma csökken, a jövőben mégis nagyobb figyelmet kell fordítani az előkészítés javítására, a kivitelezés takarékosására és a beruházási alapok hatékonyabb felhasználására.

az előadó ezután a kiskereskedelem korszerűsítéséről szólt. a városokban továbbfejlesztik az áruházi kereskedelmet, amely a kiskereskedelem leggazdaságosabban működő, korszerű nagyüzemi formája. az új üzletek létesítésénél, s a meglévők modernizálásánál is irányelv a nagyméretű boltok kialakítása, mert ezekben alkalmazhatók az új kiszolgálási formák, s kulturáltabb körülmények között lehet árusítani. ehhez azonban - többek között arra van szükség, hogy a tanácsok és más helyi szervek visszaadják a korábban kereskedelmi célokat szolgáló helyiségeket. az önkiszolgálás mind a kiskereskedelemben, mind a vendéglátásban polgárjogot nyert. jelenleg több mint háromezer bolt, büfé és cukrászda működik önkiszolgáló rendszerrel. további mintegy 1500 üzletben alkalmaznak egyéb korszerű kiszolgálási formákat, amelyek ugyancsak meggyorsítják és egyszerűsítik a vásárlást, az áruk kiválasztását. az idén több mint száz kereskedelmi automatát állítanak fel, ezek közül budapesten már 31 működik. az új kiszolgálási formák és az automaták nemcsak a vásárlók számára kényelmesek és előnyösek, hanem a munkaerő és a beruházás megtakarítását is lehetővé teszik. elterjesztésüknek és alkalmazásuknak lehetőségei azonban még távolról sincsenek kiaknázva, ezen a téren még igen nagyok a tartalékok.

az idegenforgalom szükségletének kielégítésére új szállodák épültek többek között siófokon, tihanyban, kecskeméten, salgótarjánban és egerben. a jövő év végéig kialakul a modern siófoki szállodasor, befejeződik több budapesti szálloda rekonstrukciója és jelentős bővítése, felépül a lágymányosi szálloda is, egyúttal bővül az idegenforgalmat szolgáló vendéglátó hálózat amelynek fejlesztésében tevékeny részt vállalt a szövetkezeti kereskedelem. a leglátogatottabb helyeken ajándék- és emléktárgyakat árusító boltokat kell nyitni.

a kereskedelem különféle szolgáltatásokkal is fejleszti a lakosság ellátását. a legelterjedtebb a vásárolt áruk házhoz szállítása. bár nagyobbarányú bővítését a munkaerő és a szállítóeszközök hiánya is gátolja, ezt a szolgáltatást a lakosság is csak mérsékelten igényli.

/folyt.köv./

- XXI -

16.20/-s

/megkezdődött az országgyűlés.....20.folyt./vm

budapestben például mindössze 50.000 család szállíttatja haza rendszeresen a vásárolt élelmiszereket, noha egy háztartást vezető családos nőnek hetenként átlagosan körülbelül 30 kilogramm élelmiszert kell hazavinnie. mind több üzlet áll a vevők rendelkezésére számos egyéb szolgáltatással is, mint például a divat-és lakberendezési tanácsadás, a kávé-és a husdarálás, a konfekcióruha alakra igazítása, a háztartási gépek, televízió, rádió, stb. üzembeállítás a vevő lakásán. ezek a szolgáltatások azonban még csak egyes helységekre és egyes üzletre jellemzők, nem terjedtek el kellő mértékben. a szövetkezeti kereskedelem, - miután falun az ipari szolgáltató hálózat még nem kielégítő - a kereskedelmi szolgáltatásokon kívül eddig mintegy 500 községben vállalta a javításra szoruló cikkek összegyűjtését és eljuttatását a javítóműhelyekbe.

a belkereskedelmi miniszter ezután utalt arra, hogy bár a vevők jogosan kifogásolják egyes üzletek tevékenységének szervezetlenségét, az eladók egyrésztének figyelmetlenségét és udvariattanságát és más hibákat, a több mint negyedmillió kereskedelmi dolgozó túlnyomó többsége becsületesen végzi munkáját. naponta sokféle kívánsággal, kedvvel és hangulattal jelentkező többmilliónyi vevőt szolgálnak ki, s munkájuk különösen a csucsforgalmi órákban bonyolult és fárasztó. helyzetüket nehezíti, hogy sok közöttük az olyan nő, akinek számára a munkabeosztás kedvezőtlen, aki gyermekét nem tudja bölcsődében, napközi otthonban elhelyezni, s az is, hogy sok kis üzletben a minimális szociális feltételek kialakításának a lehetősége sincs meg.

- mindent meg kell tenni - folytatta a miniszter - hogy a kereskedelmi dolgozók magatartása, erkölcsi felfogása és munkája megfelelően épülő szocialista társadalmunk követelményeinek, s főképpen a fiatalokat kell hozzáértésre és hivatásszeretetre nevelni. évente ötezer új kereskedelmi tanuló áll a pult mögé, s jelentős az utánpótlás a középiskolákból is. a szak-és vezetőkérdések utánpótlása, számuk növelése érdekében nemrég megszerveztük a felsőfoku kereskedelmi képzést is.

/folyt.köv./

- XXII -

le

16.24/-s

megkezdődött az országgyűlés..... 21.folyt./s

- a belkereskedelem munkájának javulása nagymértékben függ az irányító tevékenység színvonalának növekedésétől. a belkereskedelem a népgazdaságnak az a sajátos ágazata, ahol a helyi szervek szerepe különösen nagy jelentőségű.

- a tanácsok a belkereskedelmi minisztérium szakmai irányításával - mind eredményesebben foglalkoznak a területükön működő kereskedelmekkel és a közvetlen irányításuk alá tartozó vállalatok munkájával. a tanácsok kereskedelmi állandó bizottságai, a társadalmi ellenőrök, a földművelésszövetkezetek választott szervei és bizottságai, általában a társadalmi szervezetek sok támogatást nyújthatnak a kereskedelmi munka szervezésében és ellenőrzésében.

- tisztelt országgyűlés! a belkereskedelem fő feladata az áruezellátásban még meglévő hiányok fokozatos felszámolása. ennek programját a belkereskedelem az érdekelt ipari és más szervekkel közösen dolgozza ki.

- fontos feladataink vénnak a nők háztartási munkájának megkönnyítése terén, amelyhez a belkereskedelem a vendéglátás kiterjesztésével, a tisztított, félkész és kész ételek kínálatának bővítésével, több háztartási géppel, modern főző- és sütőeszközökkel, korszerű háztartási vegyi cikkekkel, valamint a kereskedelmi szolgáltatások, főleg a kölcsönzésnek és az élelmiszerek házhoz szállításának fejlesztésével járulhat hozzá.

- az eddiginél nagyobb erőfeszítéseket kell tennünk az üzlet-hálózat bővítésére - hangoztatta a továbbiakban. biztosítani kell, hogy az új lakóházak földszintjén és az új lakótelepeken az előírás szerint épüljenek meg a boltok és a vendéglátó üzletek, s fokozatosan gondoskodnunk kell a családiházas lakótelepek kereskedelmi ellátásáról is. a városokban egyrészt az áruházi kereskedelmet kell fejleszteni, másrészt a korszerű, nagyméretű szaküzleteket. falun a földművelésszövetkezetek a gazdaságosság és az ésszerűség figyelembevételével sűrítsék az elárúsító helyek számát, s az áruválasztékot úgy koncentrálják egy-egy kereskedelmi körzetben, hogy a vevőknek vásárlásukhoz minél kisebb területet kelljen bejárniuk. tovább kell folytatni, még pedig gyorsuló ütemben az új kiszolgálási formák elterjesztését, a kereskedelmi automaták üzembeállítását s a kereskedelem technikai ellátottságának javítását.

/folyt.köv./

- XXIII -

le

16.30/-s

parlament

megkezdődött az országgyűlés...../ 22.folyt./s

- törekedve a kereskedelmi szervezetek mind nagyobb önállóságára, az irányítás egyre hatékonyabb eszközeit kell alkalmazni, a belkereskedelem valóban társadalmi méretekben vegye számba a lakosság keresletét, üzlethálózatával, áru kínálatával ehhez alkalmazkodják, figyelmesen, sokoldaluan szolgálja ki a vevőket, a napi apró munkában is legyen méltó a társadalmunk támasztotta követelményekhez. a belkereskedelem feladatai szocialista társadalmunk fejlődését tükrözik, eredményei ebből következnek, tevékenysége az előrehaladás egyik feltétele.

- tisztelt országgyűlés ! a belkereskedelem munkáját reflektorfényben végzi, mindenki szemeláttára, eredményei és hibái közvetlenül befolyásolják a lakosság mindennapi életét, az állami és a szövetkezeti kereskedelem, a minisztérium, a tanácsok és földművelésszövetkezetek dolgozói most arra összpontosítják erejüket, hogy a párt és a kormány gazdaságpolitikai célkitűzéseit maradéktalanul teljesítve, hozzájáruljanak népünk életének gazdagodásához. dolgozó népünk munkája alapján joggal igényli, hogy a kereskedelem jóminőségű árukkal, figyelmesen és jól szolgálja ki. az ország népe meg lehet győződve arról, hogy megfelelő színvonalu ellátása a kormány gazdaságpolitikájának továbbra is egyik alapvető célkitűzése, aminek megvalósításában számítunk az egész társadalom és ezen belül az ellátásban oly fontos szerepet betöltő kereskedelmi dolgozók áldozatkész munkájára.

a miniszter kérte az országgyűlést, hogy a kereskedelem helyzetéről szóló jelentést fogadja el. / nagy taps/

ezután megkezdődött a jelentés fölötti vita.

/folyt.köv./

16.35/s

XXIV.

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....23.folyt./vm

mokri pál,

komárom megyei képviselő, felszólalásában arról beszélt, hogy az elmúlt esztendőben központi beruházásokból és társadalmi összefogással számos új kereskedelmi létesítményt adtak át rendeltetésének a megyében, s például az ugynevezett kereskedelmi fehér boltokon 33 peremboltot nyitottak. a nálozatfejlesztés feltétlenül időszerű volt, hiszen 1958-tól a múlt év végéig a forgalom 43,7 százalékkal növekedett. örvendetes, hogy ennek ellenére kevesebb a fennakadás, s kulturáltabbá vált a kiszolgálás. a megye üzletei 1960-1963 között 561 elektromos hűtőgépet kaptak és az idén további 95 géppel gyarapszik az állomány. megszépültek, csinosabbak lettek a lakótelepek üzletsorai, s jónéhány nagyforgalmu vendéglő, étterem és egyéb bolt kapott korszerű, izléses berendezést.

- a forgalomnövekedés önmagában is azt mutatja, hogy javult az áruellátást - mondta a képviselő. - ez annal inkább elismerésre méltó, mert megyénk lakosságának igényei a ruházati, ételmezési, tartós fogyasztási cikkek és a vendéglátóipar vonalán is elérik a „ fővárosi szintet„. gondok, megoldásra váró feladatok természetesen szép számmal akadnak nálunk is. ruházati cikkekből sokszor nem kielégítő a választék, s a műanyagcikkek között tartjuk számon például a fürdőszoba berendezéseket és a 48 köbcentis motorkerékpárokat. az alapvető élelmiszercikkekben általában jó az ellátás, bár az idén zöldségből, gyümölcsből kisebb a választék, s gondot okoz a sertéshusellátás is.

a továbbiakban megemlítette, hogy a közelmúltban tatabányán 35 millió forint költséggel épült új tejüzem kezdte meg működését. mióta azonban az üzem dolgozik, tatabányán, de tatán, oroszlányban és komárom városában is romlott a tej minősége. megállapították : az ok az, hogy a tejüzem építői nem okultak a korábbi tapasztalatokból, s az előzőleg már más tejüzemeknél tapasztalt hibákat nem javították ki.

a tejellátást javítaná az is, ha a tejüzemek nemcsak reggel, hanem naponta többször is szállítanának tejet a hűtött tárolótérrel nem rendelkező üzletekbe.

mokri pál ezután felhívta a figyelmet arra, hogy főként tatabányán, oroszlányban és tatán a járulékos kereskedelmi beruházások nem tartanak lépést a lakásépítkezésekkel. ez első sorban kapacitáshiányra vezethető vissza. kérte, hogy az illetékes minisztériumok és az országos tervhivatal a lehetőségekhez mérten tegyen meg mindent az elmaradás pótlására, hogy az új, gyorsan fejlődő települések áruellátásában, a vásárlók igényeinek kielégítésében ne legyen fennakadás.

/folyt.köv./
16.40/-s

- XXV -

sc

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....24.folyt./vm

hegyi jánosné

----- veszprém megyei képviselő felszólalásában egyebek közt beszámolt arról, hogy az elmúlt években számottevően megnőtték a megye kereskedelmére háruló feladatok. az ipar gyors fejlődésével és a mezőgazdaság szocialista átszervezésével párhuzamosan jelentékenyen emelkedett a lakosság vásárlóereje és az áruforgalom. a kereskedelem dolgozóira az idegenforgalom növekedése is nagy feladatokat ró, hiszen a balaton-part és a megye többi kedvelt pihenőhelye, idegenforgalmi nevezetessége évente csaknem kétmillió hazai és külföldi látogatót vonz. a vendégek elhelyezésére, megfelelő ellátására az utóbbi években több intézkedést tettek. a jelentős beruházások közé tartozik például a tihanyi hatemeletes korszerű szálloda, ezenkívül több szálloda és étterem korszerűsítését megkezdték, keszthelyen és tihanyban új motel várja a vendégeket, keszthelyen, badacsonyan, balatonfüreden és balatonalmádiban pedig elsőosztályú campingekkel, gazdag választéku bazársorokkal kívánnak gondoskodni a látogatók kellemes időtöltéséről, ellátásáról. balatonalmádiban és balatonfüreden modern abc-áruházat is építenek.

a képviselő elismeréssel beszélt a megye kereskedelmi dolgozóiról, akik mindent megtesznek azért, hogy a balaton-part és környékének nyári vendégserege jól érezze magát. elmondta, hogy az első nyári vasárnapon csaknem negyedmillió vendége volt a magyar tengernek több mint 150 000-en fürödtek a tó vizében.

a továbbiakban számokkal, adatokkal mutatta be a kereskedelmi hálózat tevékenységét, a forgalom alakulását. megemlítette többek között, hogy 1955-ben a kiskereskedelmi forgalom „csupán”, 1.6 milliárd forint volt, az idén viszont előreláthatólag eléri a 3.2 milliárdot. javultak a forgalom lebonyolításának technikai és egyéb feltételei is. az állami boltok száma 1952 óta 505-ről 688-ra emelkedett, a szövetkezeti boltoké pedig 369-ről 741-re. a szakosított boltok aránya ez idő alatt 53 százalékról 73 százalékra nőtt. a fejlődés ellenére csucsforgalmi időben sok helyütt nagy a zsúfoltság; sürgető feladat a raktározási problémák enyhítése és a lehetőségekhez mérten a boltok alapterületének növelése.

/folyt.köv./

17.00/-s

- XXVI -

h

a szerkesztőségek figyelmébe !

megkezdődött az országgyűlés.... 6.folytatása
harmadik bekezdése /- a technika..../ a következőképpen
módosul:

- a technika fejlődése forradalmasította a hírközlést is. amíg 1937-ben a posta bevételeinek 60 százaléka a hagyományos forrásokból származott, addig ma lényegében fordított az arány. a bevétel 62 százalékát a legkorszerűbb, az elektronikus hírközlés adja.

/- a szocialista társadalom.../

a 7.folytatás utolsó /bondor józsef.../ bekezdésének második sorában a szöveg helyesen :

... bizottsága a törvényjavaslatot elfogadja és az.....

--

17.06/s

- XXVII -

h

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....25.folyt./vm

a képviselőnk ezután a kereskedelem fejlesztésének megyei terveit körvonalazta. a gondokról, nehézségekről szólva beszámolt arról, hogy a városok lakoinak zöldség-és gyümölcsellátása időnként akadozik. érdemes lenne tehát a városok közelében levő termelőszövetkezetek közreműködésével zöldség-gyümölcs övezeteket kialakítani. a balaton-part ellátását azzal is számottevően javíthatnák, ha a friss árut mozgárusok juttatnák el a fogyasztókhoz. ezért kísérletként néhány gépkocsit kellene bevonni a mozgárusításba.

felhívta a figyelmet továbbá arra, hogy az üzemelemezés vezetőknek az eddiginél nagyobb gondot kellene fordítaniok az étrendek összeállítására, hogy az üzemi konyhák a lehetőségekhez mérten az évszaknak megfelelő választékról gondoskodjanak. a belkereskedelmi miniszter jelentését elfogadta.

papp józsef

----- borsod megyei képviselő bevezetőben elmondotta, hogy a megye kereskedelmi forgalma az 1959. évi 2500 millió forint-ról 1964-ben - a számítások szerint - mintegy 3.500 millióra növekszik, ami közel 40 százalékos emelkedést jelent. a forgalom nagyarányu növekedésével azonban korántsem áll összhangban a kereskedelmi hálózat fejlesztése. a megyében számos területen komoly problémákat okoz a raktárhiány. az állami kereskedelem területén 29, a szövetkezeti kereskedelem területén pedig 16 ugynevezett ellátatlan körzet van - mondotta. - sajnos, ezek a körzetek éppen az ipartelepeken - sajószentpéteren, királdon, ormosbányán, putnokon, somsályon - találhatóak, de még a miskolci kilián településen is problémákkal küzd a kereskedelem. e hiányosság kiküszöbölésére javasolta a képviselő, hogy a jövőben az egyes települések és ipartelepek fejlesztésével párhuzamosan mindenütt bővítsék a kereskedelmi üzlethálózatot is

ezután papp józsef a legsürgősebb teendőket sorolta fel: tartós fogyasztási cikkek árusító boltok nyitása, butorüzletek, háztartási gépeket és kulturcikkeket árusító boltok bővítése és

létesítése, a zöldség-gyümölcsárusítóhelyek számának növelése. elmondotta: a falvakban a nyári időszakban nagyobb gondot kell fordítani a hűtő-ital-ellátásra és a kereskedelemnek több félkész-és készélt kell forgalomba hoznia a falusi háziasszonyok munkájának megkönnyítésére.

/folyt.köv./
17.10/-s

- XXVIII -

a szerkesztőségek figyelmébe!

/megkezdődött az országgyűlés.....1.folyt./ első bekezdésének utolsó mondata helyesen így hangzik:

a képviselők néma felállással adóztak az elhunytak emlékének.

/mti/

18.00/-s

- XXIX -

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....25.folyt./vm

a képviselőnk ezután a kereskedelem fejlesztésének megyei terveit körvonalazta. a gondokról, nehézségekről szólva beszámolt arról, hogy a városok lakóinak zöldség-és gyümölcsellátása időnként akadozik. érdemes lenne tehát a városok közelében levő termelőszövetkezetek közreműködésével zöldség-gyümölcs övezeteket kialakítani. a balaton-part ellátását azzal is számottevően javíthatnák, ha a friss árut mozgóárusok juttatnák el a fogyasztókhoz. ezért kísérletként néhány gépkocsit kellene bevonni a mozgóárusításba.

felhívta a figyelmet továbbá arra, hogy az üzemelelmezés vezetőknek az eddiginél nagyobb gondot kellene fordítaniok az étrendek összeállítására, hogy az üzemi konyhák a lehetőségekhez mérten az évszaknak megfelelő választékról gondoskodjanak. a belkereskedelmi miniszter jelentését elfogadta.

papp józsef

----- borsod megyei képviselő bevezetőben elmondotta, hogy a megye kereskedelmi forgalma az 1959. évi 2500 millió forint-ról 1964-ben - a számítások szerint - mintegy 3.500 millióra növekszik, ami közel 40 százalékos emelkedést jelent. a forgalom nagyarányú növekedésével azonban korántsem áll összhangban a kereskedelmi hálózat fejlesztése. a megyében számos területen komoly problémákat okoz a raktárhiány. az állami kereskedelem területén 29, a szövetkezeti kereskedelem területén pedig 16 ugynevezett ellátatlan körzet van - mondotta. - sajnos, ezek a körzetek éppen az ipartelepeken - sajószentpéteren, királdon, ormosbányán, putnokon, somsályon - találhatóak, de még a miskolci kilián településen is problémákkal küzd a kereskedelem. e hiányosság kiküszöbölésére javasolta a képviselő, hogy a jövőben az egyes települések és ipartelepek fejlesztésével párhuzamosan mindenütt bővítsék a kereskedelmi üzlethálózatot is

ezután papp józsef a legsürgősebb teendőket sorolta fel: tartós fogyasztási cikkek árusító boltok nyitása, butoriüzletek, háztartási gépeket és kulturcikkeket árusító boltok bővítése és

létesítése, a zöldség-gyümölcsárusítóhelyek számának növelése. elmondotta: a falvakban a nyári időszakban nagyobb gondot kell fordítani a hűtő-ital-ellátásra és a kereskedelemnek több félkész-és készélt kell forgalomba hoznia a falusi háziasszonyok munkájának megkönnyítésére.

/folyt.köv./
17.10/-s

- XXVIII -

a szerkesztőségek figyelmébe!

/megkezdődött az országgyűlés.....1.folyt./ első bekezdésének utolsó mondata helyesen így hangzik:

a képviselők néma felállással adóztak az elhunytak emlékének.

/mti/

18.00/-s

- XXIX -

parlament

megkezdődött az országgyűlés..... 26.folyt./s

a továbbiakban a lakosság zöldáruval való ellátásáról beszélt. elmondotta, hogy borsodban a zöldség- és gyümölcs-termelés, valamint az értékesítés nem olyan zökkenőmentes, mint például a kenyérgabonáé, az ipari növényeké és a húsé.-ennek okát abban látom, hogy a felvásárlási és az értékesítési ár között túl nagy az ugrynevezett, árrés,.. a helyzetet nehezíti, hogy a felvásárló szervezetnél sokszor napokig elhúzódik az áru átvétele, aminek következtében romlik a minőség.

ezután a megye mezőgazdaságának gép- és gépalkatrész-ellátásával foglalkozott. szóvá tette, hogy a korábbi években forgalomba hozott munkagépek alkatrészellátása nem megoldott, s emiatt sok gép hasznavehetetlen. baj van a szállítási határ-időkkel is. példaként megemlítette, hogy saját termelőszövetkezete azért nem tudta a borsó vetésterületét a terv szerint növelni, mert a betakarítás idejére nem kapták meg a szükséges gépet.

a képviselő a belkereskedelmi miniszter jelentését elfogadta.

ezután az elnök szünetet rendelt el.

szünet után az elnöklő beresztóczy miklós szirmai jenő somogy megyei képviselőnek adta meg a szót.

szirmai jenő

----- bevezetőben megállapította: a kereskedelem helyzetének napirendre tűzése kifejezi, hogy a magyar szocialista munkáspárt és a forradalmi munkás-paraszt kormány politikája legfontosab feladatának tekinti népünk élet- és munkakörülményeinek állandó fejlesztését. a továbbiakban azzal foglalkozott, hogyan hatott a mezőgazdaság szocialista átszervezése, a falusi élet- és munkakörülmények megváltozása a parasztság fogyasztási, kereskedelmi igényeire. a közös gazdálkodás általánossá válása óta növekedett a falusiak vásárlóereje, nagyobb lett pénzjüvedelmük és ezzel együtt nőttek igényeik.

/folyt.köv./

- XXX -

18.50/-s

parlament

megkezdődött az országgyűlés..... 27.folyt./s

az újonnan jelentkező igények egyik csoportja aból ered, hogy megváltozott a falu lakosságának hagyományos étkezési módja. a kulturáltab táplálkozáshoz tartozó élelmiszerfélékből - például cukorból, édességből, konzervekből, déligyümölcsökből, stb.- a szövetkezeti kereskedelem most 600 millió forinttal többet forgalmaz, mint 1959-ben. a szövetkezeti vendéglátóipar az elmúlt évben 14 millió adag feketekávéval adott el, s 1500 községben árusít rendszeresen fagylaltot és cukrászsüteményt. a ruházkodásban a falu gyorsan és tömegmérétekben követi a városi divatot. a televízió, a rádió, a kulturházak hálózatának fejlődése és a közlekedés javulása következtében a falusi lakosság gyorsan reagál a változásokra és ezért nem évek, hanem csak hetek vagy napok kérdése, hogy a városban teret hódító új alapanyag, modern cikkekben a kereslet falun is jelentkezék. gyorsan alakul át a falusi lakáskultúra is. az új házakban túlsúlyban vannak a modern, parkettás többszobás lakások, az utóbbi öt évben csaknem 50 százalékuk fürdőszobával épült, - s ezek a lakások természetesen modern berendezést is igényelnek.

- a falusi igények jelentős változása következtében tehát - folytatta a képviselő - feltétlenül helyes az a törekvés, hogy a falu áruellátása, kereskedelmének kulturáltsága közelítse meg a városi színvonalat. a földművesszövetkezeti kereskedelem amely az ország teljes kiskereskedelmi forgalmából 29, a vidéki áruforgalomból pedig 41 százalékkal részesedik, ennek figyelembevételével igyekezett és igyekszik dolgozni.

- a földművesszövetkezeti üzletek iparcikkforgalma ma már a tíz év előttiének háromszorosa, s ha ez még nem is jelenti az igények maradéktalan kielégítését, mégis fejlődő, a lakosság keresletének mind jobban megfelelő ellátást igazol. az utóbbi években mintegy 2400 üzletben bevezettük az önkiszolgáló és önkiválasztó kereskedelmi formákat, boltjaink többségét korszerű - sitettük és szaküzletökké fejlesztettük, - ma már a forgalom csaknem 70 százalékát ezek bonyolítják le.

- új igény jelentkezett a falun a különféle szolgáltatások iránt. itt abból indultunk ki, hogy ez nem jövedelmezőségi kérdés, hanem a falusi lakosság életkörülményeit, munkáját, pihenését, egészségét, stb. szolgáló tevékenység. két éve kezdtünk ezzel behatódiban foglalkozni, s azóta jelentős eredményeket értünk el.

/folyt.köv./

- XXXI -

19.03/-s

parlament

/megkezdődött az országgyűlés...28.folyt./vm

a földművesszövetkezetek kötsönző szolgálata szinte általánossá vált már, 3807 kötsönzőhelyen, köztük 181 önálló kötsönző és szolgáltató boltban, 26,3 millió forint értékű különböző használati eszköz áll a falusi lakosság rendelkezésére. jelentősen fejlődtek a szaküzletek mellett kialakult a azok tevékenységi körét kiegészítő különböző szolgáltatók is, mint például a köztervezés, személtisztítás, ruhafelvarrás, stb. az elmúlt év végéig 2779 földművesszövetkezeti szaküzlet kapcsolódott be ezekbe a szolgáltatásokba.

szirmai jeno a továbbiakban a szövetkezeti kereskedelem néhány problémájával, hiányosságával foglalkozott. ezek közé tartozik, hogy a boltok általában kisebbek a városiaknál, hogy egyes megyékben nenezen találunk jóképzett szakembereket, az italboltok egy része még mindig „kocsmajellegű”, s hogy egyes helyeken udvariatlan, kulturálatlan a kiszolgálás.

a képviselő ezután a zöltség-gyümölcskereskedelem helyzetéről szólt.

- az árufélel - mondotta többek között - alapjában, a termés oldaláról biztosított. a termelőszövetkezetek, állami gazdaságok zöltség-és gyümölcstermelése az elmúlt évben jelentősen fejlődött, javult a szerződéses fejeleten, jobb a termékek minősége, sok azonban még a tennivaló, különösen a betakarításnál, a szedés folyamatosságánál, az árak válogatásánál és csomagolásánál, mert ezeknek a hiányosságai a piacon az áru minőségében érzetik hatásukat.

- a kereskedelem oldaláról már nem ilyen egyöntetű a fejlődés. szubjektív és objektív okok miatt nem tudunk egyenletes és magas színvonalu ellátást biztosítani. ennek egy része a mi irányító és ellenőrző tevékenységünk hiányosságaiból fakad, jelentős része származik azonban aból is, hogy a felvásárló és ellátó kereskedelem nem rendelkezik megfelelő technikai feltételekkel és sokszor szinte emberfeletti munkát kell végezni, hogy e hiányok ellenére se következzenek be nagyon zökkenők. ezzel kapcsolatban bejelentettem az országgyűlésnek, hogy a kormány ez évben fontos határozatot hozott a felvásárló és ellátó kereskedelem technikai elmaradottságának felszámolására és erre a célra a következő három-négy évre mintegy 2 milliárd forint beruházást irányzott elő.

szirmai jeno a várható idei ellátásról a következőket mondotta:

/folyt.köv./

- XXXII -

le

19.08/-s

parlament

/megkezdődött az országgyűlés...29.folyt./vm

- zöltségféllekből előreláthatólag jó közepes, bogyós és csont-héjas gyümölcsökből a tavalyihoz hasonló lesz az ellátás, de az igényeket nem tudjuk teljesen kielégíteni. néhány zöltségféle ára magasabb lesz, mint az elmúlt évben. ennek az az oka, hogy tavaly néhány cikket az önköltségi-felvásárlási áránál olcsóbban adtunk el.

a felszólaló befejezésül hangsúlyozta: a kereskedelem fejlődése gazdaságpolitikánk helyességét, a dolgozó nép érdekét szolgáló népgazdasági célkitűzések realizálását tükrözi, a földművesszövetkezeti dolgozók pedig a maguk részéről mindent megtesznek, hogy a további fejlődéshez az eddiginél is fokozottabban hozzájáruljanak.

szapor kálmán

----- vas megyei képviselő az ipar és a kereskedelem kapcsolatának elemzésével kezdte felszólalását. e két népgazdasági ág együttműködését - saját tapasztalataim alapján is - jónak, eredményesnek mondhatom - hangsúlyozta. - az egészséges kapcsolatot azon-

ban időközönként kötbér-problémák zavarják. távol áll tőlem, hogy helytelenítsem a kötbérezést, sőt magam is azt vallom, hogy igen is szankciókkal kell élni azokkal szemben, akik a népgazdaság és a dolgozók érdekeit sértve kifogásolható minőségű árut gyártanak. a vas megyei kiskereskedelemről említhetek egy kirívó példát: előfordult, hogy tíz lehel hűtőszekrényből hat-nyolc használhatatlan volt. szintén elítélendő, amikor bizony árutételek késedelmes szállítása a kapcsolódó munkafolyamatokat hátráltatja. ilyen esetekben feltétlenül helyes a kötbérigények érvényesítése. más esetekben viszont - s ilyenek is gyakran előfordulnak - egész csekély összegért, 15-20 forintért nem érdemes kötbérigénnyel fellépniök a kereskedelmi vállalatoknak, mert az ilyen kis tételek felesleges levelezéseket okoznak, egyszóval melegágyai a bürokráciának.

a képviselő ezután a kiskereskedelem egyik állandóan visszatérő problémájával, a folyamatos árueellátással foglalkozott. rendelkezés rögzíti - mondotta - hogy az árut a nagykereskedelem köteles tárolni és az idény előtt a kiskereskedelemnek átadni. a gyakorlatban azonban nem egyszer előfordul, hogy egyes áruféleségeket a kiskereskedelmi boltvezetők hónapokkal a szezon előtt megvásárolják mert nem látták biztosítottak a folyamatos ellátást.

/folyt.köv./

- XXXIII -

le

19.15/-s

parlament

megkezdődött az országgyűlés..... 30.folyt./s

szapor kálmán javasolta : Lenetűvé kellene tenni, hogy a kis-kereskedelem akár országos, akár pedig megyei vállalatokkal olyan szerződéseket köthessen, amelyek alapján a nagykereskedelem köteles legyen a kívánt időben szállítani az árut, - mondotta.

ezután a vendéglátóipar üzlethálózatának dicséretes fejlődéséről, a kereskedelmi dolgozók örvendetesen javuló munkájáról, a tanulóképzés alakulásáról beszélt, majd vas megye közéleti problémáival foglalkozott. elmondotta, hogy szombathelyen és kőszegen az üzemi konyhákban és a vendéglátóipari vállalatoknál naponta mintegy 18-20 ezren étkeznek, tehát a lakosságnak körülbelül 28-30 százaléka veszi igénybe ezt a szolgáltatási formát. az állandóan növekvő igényeket azonban a jelenlegi körülmények között már alig-alig tudják kielégíteni. ezért a képviselő az illetékesek segítségét kérte, hogy a közéleti rendszer vidéken is megfelelően fejlődhessen.

a belkereskedelmi miniszter jelentését elfogadta.

dr. révai zoltán

győr-sopron megyei képviselő az élelmiszerek, az italok és az élvezeti cikkek minőségi problémáival foglalkozott felszólalásában. elmondotta, hogy az 1958. évi xxvii. számú törvényerejű rendelet és az ennek végrehajtásáról szóló 50/1958. számú kormányrendelet alapján a szakminiszterek az elmúlt években megfelelő intézkedéseket hoztak az élelmiszerek jó minőségének biztosítására. ezeknek az intézkedéseknek köszönhető, hogy az élelmiszeriparban javult a műszaki színvonal, új technológiai eszközöket és anyagokat alkalmaztak. így az élelmiszeriparban és a kereskedelemben egyaránt komoly minőségi javulás mutatkozik. ebben a felső szervek rendelkezései mellett szerepet játszott az a körülmény is, hogy az élelmiszeripar és a belkereskedelem dolgozói magukévá tették a kormány intencióit és mindent elkövettek azért, hogy jó élelmiszert gyártsanak, azt megfelelő körülmények között szállítsák, tárolják és juttassák el a vevőkhöz.

a felszólaló ezután az élelmiszerek, az italok és az élvezeti cikkek minőségével kapcsolatban még mindig mutatkozó hibákat elemezte. rámutatott, hogy e hibák részben a nyersanyagok és a technikai felszerelések hiányosságaiából, részben azonban egyes belkereskedelmi dolgozók helytelen magatartásából származnak. a hibák kiküszöbölése érdekében a szakminiszterek ellenőrző szerveket hoztak létre. az élelmiszerek és az italok minőségének ellenőrzésével a fővárosi vegyészeti és élelmiszervizsgáló intézetet és a megyei minőségvizsgáló intézeteket bízik meg.

/folyt.köv./

- XXXIV -

19.20/s

parlament

megkezdődött az országgyűlés..... 31.folyt./s

ezeknek az intézeteknek a dolgozói telkiismeretesen végzik az ellenőrzést, de nehézséget okoz, hogy az intézetek létszáma az ellenőrizendő területhez képest általában kevés. a győri minőségvizsgáló intézet hat szakemberének például egész győr-sopron megyében, egész komárom megyében és veszprém megye pápai járásában kell az ellenőrzési feladatokat ellátnia.

az összes hibák felderítése és az ellenőrzés hatékonyabbá tétele érdekében a képviselő javasolta, hogy a megyei minőségvizsgáló intézeteket lássák el gépkocsival. ez nagyban megkönnyítené munkájukat a hatáskörükbe tartozó nagy területen. indítványozta továbbá, hogy szigorítsák meg az eljárást a hibák elkövetőivel szemben.

maczkó gábor,

szabolcs-szatmár megyei képviselő egyebek között hangsúlyozta : kétszeresen is időszerűnek tartja, hogy az országgyűlés napirendre tűztesse a lakosság ellátásának kérdéseit. egyrészt mert a képviselők útján is képet kapnak az illetékesek az elért eredményekről, a meglevő hiányosságokról és a jogos igényekről. másrészt, mert ennek a fórumnak az állásfoglalásá nyomán széleskörű összefogás bontakozhat ki a rendelkezésre álló eszközök még eredményesebb felhasználására, a lakosság érdekeinek védelmére, a hibák csökkentésére.

a felszólaló választói megbízásából elmondotta, hogy jóllénet 1963-ban az országosnál gyorsabban fejlődött a megye kiskereskedelmi áruforgalma, egyes fontos cikkekben, így például porszívóból, háztartási villamos hűtőszekrényből, kárpitozott butorból, st. az átlagosnál kevesebb került az üzletekbe, a keresletnek csak egy részét tudták kielégíteni. ezért javasolta, hogy iparunk gyártson több kisgépet, a háztartások részére. külkereskedelmünk útján pedig használjuk ki a kölcsönös gazdasági segítség tanácsa, a szocialista országok együttműködéséből adódó ~~lehetőségeket~~ lehetőségeket.

/folyt.köv./

- XXXV -

19.40/-s

o

parlament

/megkezdődött az országgyűlés....32. folyt./vm

- nagy szükség lenne boltálózatunk fejlesztésére is - folytatta ezután maczkó gábor. évről-évre nagy gondot fordítunk az elmaradás pótlására, mert nagyon mélyről indultunk. 1957 óta 15,6 százalékkal nőtt az üzletek száma és jelentős szakosítás is megvalósult, azonban a megyében az egy boltra jutó lakosok száma még mindig 26 százalékkal magasabb az országos átlagnál. kevés a rak-tár s emiatt a boltvezetők sokszor nem tudják betartani a rak-tározási utasításokat.

- javítani kellene a mezőgazdasági gépek alkatrész-ellátását is - mondotta. - ma még megeshik, hogy nincs az ekekapához ekevas, vagy olyan egyszerű munkaeszközök hiánya bosszantja a falusi embereket, mint a metszőolló, a lapát, a villa stb. gyakran nem kapni patkóvasat, patkószegyet, pata-ráspolyt, pedig ahhoz, hogy a megyében található körülbelül 7000 lovaskocsit használni tudják, ezekre is nagy szükség van.

szóvá tette a képviselő, hogy egyes romlandó árukon nem tüntetik fel a szavatossági időt, vagy pedig olvashatatlanok a feliratok. kár éri a fogyasztókat, a népgazdaságot, - hangsúlyozta, majd ezekkel a szavakkal zárta felszólalását:

- választóim nevében azt kérem a termelőüzemek és az értékesítő szervek dolgozóitól, hogy tegyenek meg mindent a szabotások, az egész ország lakosságának jobb ellátásáért. dolgozzanak úgy, hogy hiány, rossz minőség, goromba kiszolgálás ne árnyékolja be népiünk javuló, gazdagodó életét. a belkereskedelmi miniszter beszámolóját elfogadom.

Leotkay István

----- budapesti képviselő felszólalásában azt elemezte, hogyan fejlődött az elmúlt években a főváros boltálózata, s milyen gondok, beszerzési problémák nehezítik a háziasszonyok dolgát. mint mondta, örömmel nyugtázhajuk, hogy az utóbbi négy-öt év erőfeszítéseinek eredményeként jelentékenyen csökkent a peremkerületi és a belvárosi üzletek színvonala közti különbség. a város külső részein azonban sokhelyütt még nagy távolságra kell eljárnunk a vásárlóknak, hogy megfelelő választékkal rendelkező iparcikküzletet és egyéb boltot találjanak. ha az üzletek karbantartásával, tartozásával megbízott kereskedelmi szervek a jövőben még körültekintőbben járnak el, s teljesen megszüntetik a felesleges renoválásokat, boltátalakításokat, tetemes összeg szabadulhatna fel, amelyet a külső városrészek üzlethálózatának további fejlesztésére lehetne fordítani.

/folytköv./

- XXXVI -

le

19.44/-s

parlament

/megkezdődött az országgyűlés.....33. folyt./vm

szóvá tette a képviselő, hogy egy-egy szövetkezeti és társas-ház építésekor a tervezők vagy a beruházók gyakran megfélemed- nek az új otthonokhoz kapcsolódó boltok építéséről. a „feledékeny- ségnek,, többnyire az a magyarázata, hogy a járulékos beruházások

normaelőírásait csak ezer vagy annál több lakás építésekor kell al- kalmazni. feltétlenül szükséges a normák felülvizsgálatát és az igényeknek megfelelő korrekciója. megoldást kellene találni arra is, hogy a külső negyedekben sörre épülő családi házak környékén is megfelelő számú és választékú üzlet álljon a vásárlók rendelkezésére.

Leotkay István ezután statisztikai adatokkal bizonyította, hogy a kiskereskedelem forgalma budapest minden kerületében élelmiszerek- ből és más cikkekből is ataposan megnőtt. minden dicséretet megérdem- melnek a kereskedelem dolgozói, hogy a növekvő feladatokat eredménye- sen és jól megoldják. szép számmal akadnak azonban olyan visszassá- gok, amelyek jóformán minden beruházás, pluszköltség nélkül meg- szüntethetők. joggal bosszankodnak például a háziasszonyok azért, hogy egyes üzletekben az első-, másod-és harmadosztályú zöldség- és gyümölcsfétét összekeverik és elsőosztályu áron adják el. változatta- nul sok panasz forrása a kenyér minőségének hullámzása. különösen a hétvégi kenyérellátás akadozik, olykor nemcsak minőségileg, hanem mennyiségileg, is. a nyári hónapokban indokoltan sérelmezik a fo- gyasztók, hogy számos vendéglátóipari üzletben hűtés nélkül szolgál- ják fel az üdítő italokat. mielőbb orvosolni kellene a gyermekcipők és a gyermekszandálók választékára és minőségére vonatkozó pana- szokat. viszonylag hosszú ideje hiánytalan szerepelnek olyan cikkek, mint az autoszifon készülék és patron is.

a képviselő felszólalása végén kérte a kereskedelem illetékese it, hogy vegyék számba a vásárlók jogos panaszait, s kövessenek el mindent az elosztás az árúellátás hibáinak gyors megszünteté- séért. a belkereskedelmi miniszter jelentését elfogadta.

ezzel az országgyűlés csütörtöki tanácskozása befejeződött. pént- teken folytatják a belkereskedelmi miniszter jelentése feletti vitát. a pénteki ülés napirendjén szerepel ezenkívül a legfőbb ügyész be- számolója és interpellációk./mti/

19.50/-s

- XXXVII -

le

a szerkesztőségek figyelmébe !

az országgyűlés anyagában a 29. folytatás 3. bekezdésének 11. sorában a szöveg helyesen :

... elítélendő, amikor bizonyos árutételek.....

a 30. folytatás,, dr. révai zoltán....., kezdetű bekezdésének 9. sorában a szöveg helyesen :

új technológiai eljárásokat vezettek be, korszerű szállítási és csomagolási eszközöket és anyagokat.....

a 32. és a 33. folytatáson szereplő budapesti képviselő neve helyesen :

L e o t k a i i s t v á n

/mti /

20.24/-s

--
- XXXVIII -

bb 77. koreai filmbemutató a gundelben

t sr/sk/m/

1964. június 25.

Szon csan rjom, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete csütörtökön este filmbemutatót rendezett a gundel-ben az amerikai imperialisták által kirobbantott koreai háború 14. évfordulója alkalmából. A filmbemutatóon résztvett Kiss Károly, az elnöki tanács titkára, Erdélyi Károly külügyminiszterhelyettes, Borbándi János és Kaszás Ferenc vezérőrnagyok, honvédelmi miniszterhelyettesek, valamint a politikai, a gazdasági és a kulturális élet számos más képviselője. Jelen volt a budapesti diplomáciai képviseletek számos vezetője és tagja.

A filmbemutatón a dicső feladat című koreai játékfilmet vetítették le. /mti/

...-

21.10/-n

-41-

bb 79. újabb külföldi csoportok érkeztek az isme budapesti konferenciájára

k ol/sk/m

1964. június 25.

csütörtökön újabb külföldi csoportok érkeztek a zenei nevelés nemzetközi társasága június 26-án nyíló budapesti konferenciájára. a vendégek között van egon kraus professzor, az isme főtitkára, dr. d. arcy hayman, az unesco vezérigazgatójának képviselője és fukui naohiro japán bartók-kutató. nagy számban jöttek zenepedagógusok a szovjetunióból, csehszlovákiából, ndk-ból, bulgáriából, az egyesült államokból, franciaországból. tízennégy külföldi együttest várnak a konferenciára, ezek közül csütörtökön budapestre érkeztek a párizsi és til-lei konzervatórium díjnyertes szólistái. /mti/

...-

- v é g e -

le

m

21.30/-n

-42-

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 169-400, 369-400

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti-belföldi hírek

1964. június 26.

bb 1. magyar könyvek, folyóiratok újabb sikerei külföldön - megállapodás az első magyar-görög közös könyvkiadásról

i sz/tné/m/vg

1964. június 26.

külföldön egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a magyar könyvek és folyóiratok iránt. ezt jelzi a kultura külkereskedelmi vállalatnál az utóbbi időben érkezett számos új megrendelés is.

több országból kapott megrendelést a vállalat a molnár erik akadémikus által szerkesztett magyarország története című magyar nyelven megjelent kétkötetes műre. a közelmultban tárgyalásokat folytatott a magyar kultura külkereskedelmi vállalat a jugoszláv technikcka knyiga vállalattal halász istván princípikon-jának szerb nyelvű kiadásáról. a könyv, amely eddig német, angol, spanyol és orosz nyelveken jelent meg, hasznos segédeszköze a középfoku elektrotechnikai oktatásnak. elkészültek az első próbanyomatok a világhírű kálti márk-féle bécsi képes krónikából: a több mint száz színes kódexlap mását nagy sikerrel mutatták be a londoni nemzetközi könyvkiállításán. a wiesbadeni vollmer vertag megrendelt a kulturától 12 kötetből álló tolsztoj sorozatot, amelynek könyvei több ezer példányban kerülnek külföldre. az african universities press ltd. tankönyveket készített hazánkban. a magyar tankönyvek nigériába is eljutottak és olyan sikerük volt, hogy 5000-20.000-es példányszámu utánnyomást és további újabb három könyvet rendelt meg a kiadó a kulturától. megállapodás jött létre az első magyar-görög közös könyvkiadásról is. egy görög kiadó magyarországon készített el kiss-szentágothay anatómiai atlaszának több ezer színes képekkel ellátott ivlennyomatát, míg a hozzá szükséges görög nyelvű szöveget athénben nyomják. a budapesti kartográfiai vállalat készítményei is sok elismerést kapnak külföldön és a vállalat nemrégiben elnyerte a tarousse francia térképkiadó nemzetközi verseny pályázatát, illetve megrendelését. az ezt követő megállapodás alapján a francia kiadó számára budapesten megkezdődött a térképek nyomása, amelyeket francián kívül angol, spanyol, német, olasz, orosz és kínai feliratokkal látnak el. szabócsi bencének a magyar zenetörténet kézikönyve című műve német nyelven is megjelent. a német nyelvű kiadás iránt olyan nagy volt az érdeklődés, hogy a könyv nyugat-európában való terjesztését átvette a bonni boosey and hawkes cég.

/folyt.köv./

- 1 -

le